

СВІДѢТЕЛЬСТВО

свѣдѣніи и бжтвнии правила .
попроуженно въ коупѣ , не сложеніи .
иже въ свѣдѣніи и нѣкоу послѣднимъ .
матѣе сѣмъ словоу сѣмъ :
рѣи законникъ и брѣмо . и звѣ
лѣга законника . Іаковъ скорѣ
ѡбрѣтати , не кома ѡвѣсѣи
въ шн . и ѡвѣи іерѣховныхъ .

СКЪЗАНІЕ ГЛАВЪЗНАМЪ. ННЛУО

Азъсвѣта . глава . а :

ѿ православиѣи вѣрѣ . нѣириѣши
хсе непорочнаи сеи хрѣіанскыи
вѣрѣи . нѣкако пріемати сѣи поклѣ :

О еретикѣи каікои поклѣтъ пріемати :

Сказаніе ѿсѣма іерушалин :

О іерушалин мѣстѣ агаренскыхъ :

О іерушалинѣ ѿне сѣи пѣнаго :

О коулаи и продаи :

О бесловѣствовавшии рѣкѣи живото
пнаа растлаживающихъ :

О тѣмѣхъ :

ѿ ѿхоженныи епископа нѣлирискѣи :

ѿ то же неспѣи іерушалинѣи :

О вѣсхлѣщающѣи разбойниѣи сѣи ужа :

О вѣсхлѣщающѣи набраікѣи жены :

О мѣи же неспѣи сѣи :

О пателниѣи каікои поклѣтъ быти :

О ѿтлау ченіи :

Въсвѣта . глава . а .

НАУЕЛО Е СЫСТАВА.

А
В
Г
Д
Е
С
И
З
Н
О стѣмъ ісрѣеннымъ :
О стѣпенѣхъ краіа :
О сно положеніи :
О нже ѿстѣго ісрѣеніа въ пріѣз
дѣхъ : О възбраніи ихъ
брацѣхъ : О посаженіи женѣ
въ платевное время :
О іако црхъ непоблаеѣтѣ досажати :
О нже оумаршнхъ :

НАУЕЛО Г СЫСТАВА.

А
В
Г
Д
Е
С
И
З
Н
О брацѣхъ повелѣнныи :
О двоѣхъ женѣхъ и троѣхъ женѣхъ :
О нже въ акторіи краіа при хо
дѣхъ женѣ въ ѿшастви
или въ онѣхъ мужѣхъ въ
вѣстнѣхъ : Іако сѣ
дѣи женѣхъ не се непоблаеѣтѣ
іасти сѣенныи : О поса
женіи двѣхъ безволе родитѣ
ла своихъ : О брацѣхъ законо
прѣстоупныи : Іако непобла

2
Еѣ замѣнни краіа съ ерети :
О рапоустѣхъ :
О женахъ ѿкроученныи :
О копорѣхъ вина ѿкроученіа разрѣ
шающе : О нже свое жены оу
зрѣкомъ благоговѣніа изгна
вшнхъ : О нже женѣхъ и мѣхъ
беспоуемъ : О женѣхъ кже
извѣстнѣхъ мѣхъ и мѣхъ :
О женѣхъ нераднѣхъ и мѣхъ ѿро
женіи своемъ или помѣхъ :
О нже жены дѣце поудѣхъ :
О ѿкроученіи ѿпроковнѣхъ :

НАУЕЛО Д СЫСТАВА.

А
В
Г
Д
Е
С
И
З
Н
О въ непоующнхъ :
О земннѣхъ изалогоу :
Іако поблаеѣтѣ оучити лѣдѣи
спѣхъ : О соудѣхъ изволеннѣхъ :
О позваннѣхъ оумаршаго ро
днѣхъ : О соудѣхъ цркомъ :
О нже въ соуднѣхъ свѣхъ :
О нже праведнѣхъ извѣхъ :
Іако двѣхъ ѿмѣхъ непоблаеѣтѣ :

ГЛАВОУ СВОБОДНІИ, И ПРНУАІННКА :
ОДЛОВІАХА :

Ѹ ОДРОВѢХЪ :-

НАУЕЛО, Е. СЪСТАВЪ.

А О Е мѣства :

цркви о зданн, и ѿсвѣщеннымъ. . .

О приѣзжающихъ къ цркви ѿна
пастыи : О западенійн : X

О Спикъ цркви прїемлющій по
моцїю властї лсквоу :

Ѹ Ѹ клѣтво прѣстѣу плаеніи :

НАУЕЛО И ЖЕСЪСТАВА

О'СЩЕНО ПАНІСТІВЪ :

НАУЕЛО, КАКО СЪСТАВЪ.

О НЗВРАЩЕННЫЙ ЕПИСКОПЪ И ПРИ
 ТЫПНИЦА: О НОВО ДѢЛО ТВО
 РЕЦИ: ЯКО ВЪ КРАТКОМУ НЕ
 ПОКАЕША ПРИТЫПНИКОУ ВЪХОДИ
 ТИ: О НАСЛѢДСТВОВАНИИ:

О НЗГАНІЕМЪХЪ ѿНАСЛѢДІА СЪВЪ:
 О НЗГАНІЕМЪХЪ ѿНАСЛѢДІА РОДН
 ШЕДЪ :— **І**АКО ПРИТЪПНИКА НЖЕ

КЪ БОЛШЕМУ СПЕПѢНОУ ВЪЗЫТИИ
ХОЩЕТЬ. ДАЛИШИ ТѢСѢ НѢШЕГО ВЪ
НЕМЖЕ КЕСТА :— О ПАПѢ :

НАУЕЛО, И СЪСТАВЪ.

О ВЛАХВАХЪ И БЛАГОННАХЪ :

ОПАНМОВАНІЙ :

О прѣлюбоѣдствѣ .

О имѹщемъ двѣхъ женѣ :

ОБЛАУДЪ . . .

О растлѣвшихъ насъ съ своею плъщью :

О монастирѣхъ и ѿмниѣхъ :

НАУЕЛО, Н, СЪСТАВЪ.

Ὁ ΖΑΙΚΟΝΙΚ :

ОЗНАМЕНОВАНИЕ:

Ὁ πᾶσι πνεύματι :

नायगा०. ११. चेतरी.

ОПОВІДЬ:

О ИСПАДШИИХ БЛАХА ПРНТАПНИКЪ:

ОПРИКАНЫ И МАНЫН

ОПРѢДѢЛЕНІЕ

О Н Е ВЪ К Р И Н И Ц Ъ Х Ѣ : -

Ѹ ꙗко не поблещь оудавленїа ꙗстїи :

НАУЕЛО Т СЫСТАВА.

а о празницѣхъ :
в о гробѣхъ орнѣхъ :
г о досадахъ :
д о казнѣхъ :

НАУЕЛО Д СЫСТАВА.

а о дрѣжимыхъ въ оузахъ :
в о оубїиствѣхъ волнѣхъ :
г о оудавленнѣхъ мѣхъ :
д о расоуженїи оубїиства :
е о хиротѣхъ соудѣхъ панимѣхъ :

СВѣдѣніе о законѣхъ

свѣдѣніи иже въ немъ правды .
по проуженїю въ коупѣхъ, неложенїи .
иже въ свѣдѣніи иже въ послѣднѣхъ .
мѣхъ сѣмъ словоу сѣмъ :
Ѹ ꙗко законъ иже въ немъ . иже въ
лїега законника . ꙗко въ немъ
Ѹ въ немъ, некома Ѹ въ законѣ
въ немъ . и Ѹ въ немъ грѣхѣхъ .

и ѿсуду цр҃кѣмъ :

НАУЧЕЛО АЗЪ СЪСТАВЪ. ѿ ПРѢ

славнѣи вѣрѣ. ѿ ѿвръгшхсѣ
непорочныхъ сѣхъ хр҃іаиискихъ
вѣрѣи : И како расказавшихъ

гла
а

сѣхъ пріемаши по бжеи :
Аго вѣрѣмъ оубо по
сема сказахъ. како иже
единою просвѣтитишесѣ.
какоже павль великы рече.
ѿ ѿсудившихъ дара
нѣкого, и притеснишъ
бывшемъ дѣла сѣго. и доврѣи
ѿсудившихъ гл҃ахъ словѣи
бжеишаго вѣрѣ. и непадшихъ
ѿле пѣиши. и ѿвръгшхсѣ
иже вѣрѣ вѣрѣ. вѣрѣиши ѿи
оутробою неизреченныи щедротѣ
пакы поражають. павль иже
дана пѣиши дондеже вѣрѣ
бжеишесѣ хс̃ вѣиша. иже
оубо мнѣго расказаніе. лютаго
безсѣиша вѣрѣиши. мнѣ

габо ѿи иже сѣмѣише разѣ
нѣиша. пѣише и разнѣише прии
соше ѿзвѣишии пѣиша :

**ѿже страха ради ѿвръгшхсѣ
и каирнѣи, апѣи.**

Иже оубо страхѣи вѣи, непаши
и каирнѣи. и, и, неспѣи апѣи
правило. аще кѣи рѣи каирнѣи
страха ради гл҃а иудеина и копо
раго илѣи, илѣи ерѣиша.
аще оубо хѣи ѿвръжесѣ и мене.
ѿсѣиша да ѿвръжесѣ. аще и
и каирнѣишаго да ѿвръжесѣ,
показавшесѣ мѣсто людина
пріемаиши : **агаиришаго. аи, ии :**

Иравно оубо ии, иже вѣиши
сѣиора правило иже ѿ страха
ради мѣи покаршии пѣиши
пѣиши илѣи. иже вѣиши
и ѿвръгшхсѣ и прѣиши
и не повѣишихъ, тѣи оубо
притеснишъ быти, не даи
и повѣиша. сѣиши
иже тѣи неспѣиши не ѿи

а
владѣтъ : **пѣтрово, г :**

Рѣши же пѣтръ алѣксандръскыи нѣ
гѣма правнае, нѣже свои шѣга
кыше рѣ причытъ. нѣгдама са
ми себѣ издавши. вѣнцы жѣла
нѣма мнѣтѣскыхъ, побѣжѣни
же бывше мѣсамы и пожърше.
аще и пакы вѣспѣтъ вратни
се съмъ салѣтсе. нѣхрѣтѣани себѣ
прѣмѣлѣи исповѣдаши. доини
оубо соуть люскыи. споблаати
се приобѣщеніа и тѣтѣю. нечѣю
спавнѣ же тѣмъ и мѣтѣи шѣр
цаши. аще салѣженіа пакы тѣво
риши, хопѣли кыше. егѣже и
спадѣше волѣю. оубѣ исповѣти
кышомъ единомъ шѣпрѣтѣа. ниже
исповѣданіе, еже похѣ сѣго па
кы даровати тѣмъ исповѣданіа
ради можеть : **сѣбора аго, г :**
Правнаго же сѣбора правнае десѣтое.
аще и поставленіи рѣ бывше испѣ
дшен и шѣвратѣише. не вѣдѣши
или вѣдѣши, поставльшемъ.

а
оубѣдѣни же послѣди дѣлѣ
гоупсе. ни тѣже шѣпоставленіа
ползѣваше : **шѣвратѣише лю
скыи. анѣтѣскаго, г :**

Люскыи же иже прѣвѣнѣмъ нѣтѣ
тѣю мѣскы. или разѣграбленіа и ме
нѣа или запѣченіа повнѣоушѣе,
шѣепѣе иже вѣанѣкѣ сѣбора
правнае. на г, аѣтѣ спѣи тѣ
и ма вѣзѣранѣетѣ : **пѣтрово, г :**

Сѣго неразѣсѣтѣоуѣтъ соудѣ, и прѣ
тѣе правнае шѣенѣо мѣнѣа пѣтра
алѣксандръскаго : **того же, г :**

Правное же сѣго, иже вѣнѣскоуѣтъ
не нѣтѣтѣи мѣскы пожърши.
на г, аѣтѣ шѣоуѣжѣетѣ : **того же :**

Второе же, еже поиже вѣтѣмни
ци единомъ сѣтѣанѣи, нѣдаже до
г, аѣтѣ : **анѣтѣскаго чѣтѣрѣго.**

Сице иже вѣанѣкѣ сѣбора прав
нае чѣтѣрѣтое сицевы и сѣетѣсе :

Кѣсемъ же и пѣтѣоуѣе пѣиже
пожърѣти вѣодежи вѣтѣвишѣхъ,
сѣтѣплѣиши. мѣиже запѣтѣ

целіе възлагаєть . пате неже и
же наветери прослазнихъ . ния
плачевною одежоу ѿдѣавши
хсе : . **ПАКЫЖЕ** Осмонсего иже
дваци или трици , пожаршихъ сѧ
поужейо , на з , лѣтъ ѿпритѣщенію
измѣнаєть : . **НИСАГО . ПРВОНЕ :**

Нисаынже великын григоріе въ
правомъ правнѣ иже мѡисѣамы
любитымъ , мѡисѣин бывше иго
жарше . на оуреченіи мое въ мѣ лѣ
томъ . ѿ мѣ запрѣщеніе да при
мѡути : . **АНИСѢРСКАГО : З :**

Сѣдмѡеже анісѢрскаго , иже въ и
долескомъ прѣвѣнци сѧезытн
исаидши . аще и своѧ крашпа при
несше снѣдоше . нѧ заеже въ змѣ
лнсе не въ рѣнѣи сѧпразноваши .
подною лѣтѡу иѧпритѣщеніе по
велѣваетъ и пріемаши : .

ѿпоисаисрѣтѣ , иплѣнницѣхъ :

Тѣмже рѣисше нѣкѣи неаіема
прѣисма , рѣисше . поисаисрѣтѣмъ ,
и плѣнникомъ . Сѧезытн исаидѣ

шима , показѣтъ въ мѣрѣ запрѣ
щати . а сѧже прѣнекрѣжепїема
и не ѿблѡденїемъ . Се сѧтворшѣ ,
зѣлнѣише запрѣщати : . **ВАСИ
ЛЫЕВО , ПА :** Великынже каснѣіе
въ ѡсѣмѣ десѣтѣ и правомъ пра
внѣ . иже по неисѡсѣ мѡисѣѡ
долѣтн болѣзньма не въ мѡ
гшима , ни доло жрашавла въ
исѡснѣшима . ислѣтѣамн клѣ
ншнхсе , сѧлннеисѣамн , по з , лѣ
тѣ сѧіенномъ прнстѡупаши сѡ
блѣетѣ притѣщенію . а иже кро
мѣ великын поужейо нѣрѣ прѣ
даши , и прѣпѣзѣтѣ кѣсѡнѣтѣи
исѡснѡвшнхсе , въ и , лѣтѣ про
шезаєтѣ : . **ѿѡврагшнсе волюю
своею :** Правын . оубѡ въ сѣлѣнѣсѣи
сѧкѡрѣ , въ аі . и кѣ , правнѣ .
иже кро мѣ поужейо исѣисѡвїе лю
бо хрїтіанѣства ѿврагшнсе , при
мѣлѣстѣтѣ злѡчѣстїи вѣго анісѢ
нїа . некрапо паісѣмъ расѣлаанїе по
исаидшихъ въ іс , лѣтѣ прнче

сѧко
ра аі :

а
спїа спїго ѿрѣ . аще не до нн
и какаго чл҃колюбїа рѣ . тако ва
змнесе ѿцемь соудни . в рѣме
схпкорнше мнѣ ивѣри . тогда
бо зѣлнѣ нахрѣтїанн гонїенїе
дыхаше . **Василїе .** Нѣне тако
соудн велїкыи василїе , ннже
ннже кралїаа се мѡдраспнѡуен .
нн кралѣго грїгорїе ннссїкы . онѣ
бо , вѣ ог мѣ правнлѣ . ннже хѣ
ѡвратїхсѣ . ѡбвѣстѣмѣ жи
тїи сїеннїаго приокщєнїа ѡ
лоуѣстѣсѣ . платїощї прїѡ нн
сповѣдающїхсѣ . ѡходещї же
ѡжитїа сїенїю спѡклїатїи по
велѣваєтѣ . на вѣтїе ѡповавшї
нн вѣровавшїх чл҃колюбїе .
ннссїкаго , а . Ннссїкыи же вели
кыи грїгорїе вѣ правѡма правн
лѣ . ннже волюю рѣ іаже нѣга
нашего іѡхѣ ѡвратїсѣ вѣрїи .
нн ѡудєнстїкѡу , нн нндо слоу
женїю , нн мннхєнстѡу , нн
ннѡмѣ коємѣ . ѡн же безбожїа

8
соуднмѣ , мнѡгымѣ прїлѡжн
всѣ . таже зазрѣвѣ сѣбѣ покл
нїа ннспєзѣемѣ . в рѣме живо
тїаго схпспєзѣемѡ ннкогда
же кѡ танннѡи мннпкѣ схвѣ
шѣмѡи вѣсоупїѣ схвѣрнмн
кѡу поклїатїнсѣ , сѣмѣ прѡспн
тсѣ . нѣ ѡсѡбнѣи мннпнсѣ . н
прїтєщєнїа ѡпоудѣ поудѣ бѣ
ваєтѣ . Сѡмрѣтїи же наспавшєи
тєспн вѣтїи прїтєспн тсѣ .
патє на дѣжѣ сѣмѣ ѡжитїи . тѣ
мннже пакыи вннмн повлнѡвєнѣ
бѡудєтѣ . ѡбвѣстѣмѣ житїи
прїтєщєнїа , да же досѡмѡго вѣ
зѣрѣнїаємѣ нсхѡда . **ѡн же по
ѡвратїєннн нндрѡугнн гонн
вшїх ангнрсїкаго , а .** ѡцєлн
же нѣцїи дєвєтѡє ннже вѣангн
рѣ схѡра правнлѡ рѣ . ѡколи
ѡужасѡшєсѣ прѣжєспн мѡуїкѣ
їако пєтїїкѡ вѣрїи ѡспѡупн
тѣ , нѣ ннвѣспатїи пннже вѣрѣ
дрѣжєщї . іако же ннжрѣтїи по

поужашии бѣсовѣ . или не вѣ-
доміе пѣкыне ѿклеветоваши
іако хрїстіаны , или крїющихсе
вѣрѣхъ привлачити . иже де
сего лѣтїа сѣвращенное число .
сѣвршенное ѿстаивенїа . Сїи
мѣ примѣрїти іающимсе . не
оубо ѿ ѿнхъ же ѿвръгшихсе
вѣсѣльскыи не оупротивѣ стѣ-
ещихъ бѣго чїпїю . правило се
скажетъ иже оубо игоуи те-
лїе црїковныи бѣше истинною .
ѿннѣо аще истинною раска-
ютсе и тежѣаншымн аще и мо-
щно не оусетсе запрѣщенїи ,
неже иже правѣе ренїи . ѿ
бо іа ѿправдають правила . не
сїхъ рѣ , нѣ иже неше оубо іаже
православныи мѣдрѣствѣ
іоще страхѣ мѣуїкѣ . іаже нечѣ-
стїи кѣ похѣдїти лицемѣрѣхъ
іощихсе . ѿ ѿвръгшихсе ѿгла-
шенїи сѣбора аго . а . иже и
спадїшен , ѿ ѿглашенїи не повн

иные прѣзрѣти бѣгївныи ѿцїи
непїсѣваше . а . иже прѣлагѣ сѣ-
бора правило . нагѣ , аѣта вѣпо-
сѣлающїи запрѣщенїи повелѣ-
ваема бѣти іаковыма . іаже
сїце іа правѣмъ вѣзїти чїи ,
не ѿглашенїи мѣнїи се .
анїсѣрїскаго , бї . а . иже оубо
вѣторѣ на десетѣи иже прѣже
крїщенїа по жарїи , покрїщенїи
докрїсѣ сѣлѣ сѣкрїи ѿмывши
хсе . и вѣсїенїе прїлѣжнѣ
повелѣваема вѣзводїтсе .
ѿиже по поуженїи ѿвръгши
се и не повнѣвшихсе . анїсѣр-
скаго , третїе . иже оубо
анїсѣрѣ сѣбора третїе правило .
иже ѿногоу бѣвшихъ гонещїи .
погїищон бѣжати сѣдѣгѣ
шѣ вѣ заповѣди . ноу бѣжати
же сѣвращене , не вѣзможїи .
нѣ сѣтѣмъ бѣвїшема и не повнѣ
по поуженїи , или анїанѣ вѣрѣ
цѣ прїетїи , или оустѣ нечїстїи

жрътвы иже соуспити . не прѣпе
щихъ же иже имѣти малѣчаніе . нѣ въ
пѣніи быти хрѣстіанѣн . іако
мысль и мѡушнхъ не покѣднмъ .
Сѣи іакоже ѡноудѣ нисѣтрѣ
шивши прѣщеніа поклетѣ соу
ди не иже рабомъ быти . не пѣ
тѣи же , нѣ иже сѣщенство . ни что
же соумнѣшесѣ иже зводити .
аще оубо и прѣже сего житіе
нхъ кѣше вѣспорока . не бо и
сповѣданіа вѣнцѣа прѣжнше :
пѣтрово . ді . Рече ѡ сѣщен
ствѣ иже мнѣ пѣтра соудитѣ ,
иже діма прѣнцѣ : **законъ**
градскыи . Спѣкляшесѣ сѣго
крѣщеніа . и пакы елине стѣи оу
тѣи , послѣднѣмѣ тѣмленію
пѣлѣжесѣ . **ѡ**спѣу пѣшѣи
ѡ прѣславный вѣрѣи не рѣти
звѣнѣше , и ли по жарѣше , и ли
пожрѣтѣи сомѣ ѡбѣщавшесѣ .
не мѡгѡутѣ завѣщати се , рѣ
кше , діалѣкѣати . ни же даро

ваги , ни же ѡзавѣта , ни же кѣзѣ
вѣта прѣемати тѣмѡгѡутѣ :
ѡерѣтѣи . іако поклѣтѣ прѣ
емати иже ѡерѣи ѡбращающіе :
взѣмѣте оубо рѣ , и знатѣ ерѣти
тѣскои крѣщеніе , ѡноудѣ ѡметѣнѣ
ти : **с**казаніе ѡ сѣтѣмѣ крѣ
пѣи , іако вѣдѣти намѣ іако соухъ
поклѣтѣ покрѣвати , и соухъ
пѣтѣи сѣтѣмѣ мѣрѣ помѣзѡватѣ :
успѣи рѣдѣсѣтѣи , и сѣдѣмѣ сѣтѣи хъ
аппѣ прѣвнѣло . и же оубо не стѣи на
го сѣпѣкляшѣ боудѣтѣ крѣщеніа ,
іакоже гнѣ прѣданіе наплѣскои
и маги , не покрѣвати и повѣлѣва
етѣ . а и же злѣтѣ стѣи вѣ ѡнѣтѣ
стѣи вѣ ѡсквѣрѣннѣаго пѣтѣе
крѣщеннѣаго , ни что же соумнѣше
сѣтѣи крѣвати . оуцѣли же не стѣи
и нѣи крѣщеніе оубо сѣпѣкляшѣ вѣ
прѣетѣи . ѡнѣтѣ стѣи вѣхъ же ѡсквѣ
рѣнѣа кѣ послѣди . мѣрѣ помѣзо
вати тѣисѣмѣ . не бо тѣсѣтѣ быти
вѣроуѣтѣе вѣ житѣиаго крѣщеніа .

гла .

в .

гла .
г .

Ѣже несице творещаго Еписпа
или прѣзвитера. Сбращенны
ѡсуждающе извращеніемъ. ꙗко
смѣшаваше крѣтъ гнѣю, испомоу его
роуташасе смръти. рече въ
кѣпелѣхъ апль волю сзгубша
иощимъ, по познанію истинныи,
нектома ѡгрѣсѣ ѡстаеца
жрытва. Сырета крѣщеніемъ ѡчи
щеніе. Единако смръти хва,
недино ѡчисти теломъ крѣщеніе.
Такоже нискарпатіенскаго сѣбора
пѣта десетоуе заповѣдаеца :
Апльско. мѣ. Уе при десето
ѣже и деветое паки стын апль
правило. ѡ ѡца нсна испго дѣа
крѣщапн гнѣмъ заповѣдоуе
словеси. а не вѣтрѣ безначелне,
или вѣтрѣ сны, или вѣтрѣ оутѣ
шилѣхъ. Единоко безначелна
ѡца зане повинное. недина снъ
зане изрѣнное рождѣство. неди
на оутѣшилѣхъ дѣа стын.
заѣже ѡнерожденнаго исхоженіе.

Сицеже нетворещи Еписпи и
ли прѣзвитери, закрѣщеніе по
имомъ извращеніа : **Апльско. н.**
Пѣта десетоуе стын апль прави
ло. при крѣщеніа, Единама тѣно
наоученіемъ сзкрѣщапн рѣ, рѣкше
при погруженіа, вѣдинома крѣ
щеніи. и пакоемъ по погруженіи.
Едино и ме стынѣ нарицапн про
ице. а не Едино крѣщеніе вѣсмръ
гнѣмо. сирѣ Единою погру
жапн крѣщаемаго. и вѣдинома
погруженіи гнѣю прорнцапн са
мръта. ꙗкоже иже кезоуміа испль
ниена, Евноміанскаа ерѣсѣ прѣ
даеца. Еѣже не седмоуе вѣтора
го сѣбора правило поминаетъ.
не рѣкога вѣсмръта мою крѣпн
те. нѣшаше наоучитѣ вѣсе ѣзы
кы, крѣщеніи вѣиме ѡца нсна
испго дѣа. не сицеже твореща
Еписпа, или прѣзвитера. ѡ
крѣтемъ ѡпѣщеніемъ сѣщен
ства : **Како покаеца ерѣю крѣща**

ѣн

ти мѣнца . помазуетъ его мѹрѣ
по ѡбѣтаю . по ѡтѹ . крѣтитъ се ѡ
сщѣнника . глагоша снѣ . крѣ
титъ се раба бжїи и мѣре . **В**ъ и мѣ
оца аминь . и низводитъ его и
възводитъ . и снѣ аминь . и въ
зводитъ его и низводитъ . и снѣ
а минь . и пакы погрозитъ его
зрѣи прѣпницею : . **В**ѣдомо боуди ꙗко
по апльскому мѣ правилѣ и
змѣнитъ се сщѣнника крѣтнвы
снѣ рекъ . крѣтитъ се раба
бжїи въ и мѣ ѡца не па испѣго дѹ
и ннѣ и трѣно и въ хѣткы въ хѣтѣ амнѣ .
И ꙗко погрозивъ крѣтитъ его . и
пакы поже слово рекъ и пакы по
грозивъ . **К**рѣтитъ го рѣ въ трѣнѣ
значѣлнѣ , и трѣ снѣ , и въ трѣ оу
тѣшитъ пакы . рекъ же въ хѣтѣ :
зрѣи ꙗкоже и змѣнитъ се , по и мѣ
правилѣ сщѣн аплѣ . **И** рекъ
въ хѣтѣ поже слово , и погрозивъ
крѣтитъ его еднѹщѣ ꙗко не сла

въ хѣтѣ крѣтитъ : . ѡ ꙗко поже
трѣтѣ сщѣн мѹрѣ помазова
ти . и ꙗко поже покрѣтитъ : .
И оубо и сѣдмоѣ правилѣ , въ хѣ
лѣнѣ сѣдмоѣ въ трѣ сѣдмоѣ сѣдмоѣ
поже сщѣн прѣмѣти , иже ѡтрѣсн
ѡбращающѣхъ . ꙗвъ сщѣн по за
конѣ полагаѣтъ . въ хѣтѣ го чѣ
сти въ хѣтѣ раздѣлнѣ . ѡ въ хѣтѣ
оубо мѹрѣ помазованнѣ . ѡ
въ хѣтѣ покрѣтитъ сщѣн поже .
Орѣанѣ оубо и македонѣанѣ , сѣ
въ хѣтѣанѣ , и павапнѣанѣ , гла
гоши сѣтѣ тнѣтнѣ . и лѣтѣнѣ , и
чѣтѣнѣ на десѣтнѣнѣ , и сѣтѣнѣ
нѣ , и на полнѣанѣ . поже ꙗко
тѣно на мѣ , въ хѣтѣнѣнѣ сѣтѣнѣ
ютѣ сѣ крѣтитъ , не мнѣтѣ сѣ
ти поже покрѣтитъ . и ꙗко
своѣн тѣтѣ ерѣнѣ на писанѣмѣ про
клѣтнѣ . сщѣн помазованнѣ
мѹрѣ поже сщѣн . чѣло нѣхъ ,
и оути , и оути . оу сщѣн , и оути
и на знаменѣнѣнѣ , глаголи . пѣ

сѣтѣ
ра, а
з

Зрн

тагы и дара сѣго дѣла . нѣтъ по ма
црѣковнымъ сѣчѣнаваѣтсе крѣмн
исомъ : **Зрнжемы Слнцн нка**
исовы нхже бжтвныи ѡцн спо
блгютъ покршавати . Бвномн
іанн оубо нже въ погроуженіи
кршавшн едно . н мѡндапіанн
нарицаемы фрнгы . н савеліанн
оутѣщн . н павланскы іанн .
н маннхей . н оуалентіане . н ма
рісн іане . **Несторн іаномже .** н
сповѣданіе давати . писменн
іавѣ іако ѡнѣхъ ересь нзѡблн
чнше . поименнже несторіа .
анаѡлѣмѣ продавати . іевітн
хїа . н діоскора н севира . **Нснмъ**
прнскрнїи . іако ннчнмже лоу
чшн . некршеннмыи Слнцн . по
расоуженію правдѣ прилежешн .
н сѣхъ орнѡн прнспѡупающн црїсн .
авїе повелѣваеѣ кршати . н лн
оубо ѡмѡудѣ кршнше . не по
оуставѡ право славныи црїсн
пазnamenаше . тѣмже н іако

свнѣ

Зрн

непросвѣщенныи бжтвныи мнѡцн
кхмѣнїаѡтсе : **Вѣдомѡ оудн .**
іако вхсн нже вх едно погроуженіе
кршнше . пакы покршавѡтсе . оѡ
ѡглавлене рѣшн . вхсѣ нже вх
одно погроуженіе ѡнѡ славнѣ
кршншнхъ . нехъ орнѣ прнспѣ
павшн црїсн . пакы кршати
бжтвнаа правнла : **Сѡсѡумнѣ**
цнхъ млнцѣ аще кршнше . сѡ
бора сѡго правнло . пѡ . нкарта
гненскаго . оѡ : **ѡ** сѡма десѣтое
нѣсправѡн правнло шестпѡго
сѡбора . іеѡеже сѣдмѣ десѣтѣ
ннѡрѡе картагненскаго сѡумнѣ
ценсе млнцѣ . аще бжтвнааго
полхнше кршенїа . ннже снмъ
нѣдѣшнмъ . вхзраста неѡвѣстнѣ
ннже ннѣма нзѡвѣстнѣ свѣтѣ
лѣствѡущнма . безѣ сѡумненїа
кршати повелѣваеѣ . аще о
недно исповѣдаема кршенїе
ѡ бжтвнааго нзѡбраженїа . на
оутенн бхѡ . нѣ поннже гѣ рѣ .

аще кто неродится водою и духом,
не можетъ вхитити вхитриво
на ное. оубоимсе да не лишение
в житии наго крещеніа, прикляни
духомъ бракъ не облекусь шубъ,
и ниимъ вѣскупѣ и црѣва и зѣва
женъ боудеть. аже по не в хитрѣи
соумненіе, по вѣжати тѣколю
внѣ соумненіе: **Скрѣщаемыхъ**
мѣнцѣ агареискіи. Видѣти не
в хитрѣи и тѣмъ агареискаго
злочѣстїа. Свѣтъ наснаждѣи
бл҃гѣиимъ, и шпѣи не облекусь,
или оутѣлаема. по неже зна
меніе ниже не вѣрными в зѣра
нио еста. в зѣвѣи сѣхъ кѣ
в житии наго познанію. шкѣти
оубо не шѣгаранъ мнѣиимъ
не правѣи сѣе шѣрѣзѣати
мѣнцѣ, прѣже да же оубо не же
по шѣлаептїю хрѣіансѣи сѣе
ниини, и не волю по ноу жѣи
боудѣи. Сїи крѣи. в зѣи
ніе оубо кѣ о сѣмъ насѣорѣ. и

ГЛА
А

же в хитрѣиимъ градѣ. ахѣ
прѣ о сѣиномъ, папрѣишѣи
правѣи прѣстолю. аще по вѣи
такоуи, истинѣи хрѣіансѣи
и тѣри прѣстолюи и покрѣва
ти, и ни тѣи мо по мазо кати мѣ
рѣ. и соу жѣи вѣи не прѣи кѣ
внѣ тѣи покрѣвати. и мѣ
кѣ и зѣи сѣи крѣи, не мѣ
сѣи вѣи тѣи. и тѣи чѣи
вѣи или шѣи нѣи сѣи
прѣи. тѣи сѣи ради не доу
жѣи или зѣи смрадѣи расѣи
нѣи тѣи, шѣи, вѣи
вѣи: **Скрѣщаемъ шѣи**
ниаго: в зѣи канѣи не, и раклѣи
сѣи вѣи шѣи маи. аще
по вѣи прѣи тѣи тѣи
рѣи еѣи не сѣи крѣи,
сѣи лѣи сѣи сѣи. сѣ
кѣ вѣи тѣи еѣи тѣи
лѣи. и соудѣи сѣи, не мѣ
покрѣвати. по неже кѣ по
сѣи аплѣи правѣи.

14
СТАНДЕШ
НА ОУДА 2 NO
СЕНШЕНТ.
ВЕТ 2 НЕШ
Н.С. РЕЧН КИ
НА 2 А НЕ 2
ДИН ПРІА
100.

ГЛА
Е

ѿскупленіи десетѣмъ и шестѣмъ . и тебѣ
 ридесетѣ и седмѣмъ , единому
 епископу и священнику дати сѣ .
 еже спсѣо крещеніа сѣвершеніе
 творити . не бо ѿ побѣно крѣпнѣша
 госе . ѿ неприемшаго властѣ крѣща
 ти . и крещеніе ма ѿставляеніе да
 рованіи сѣвершеніема . чистѣи
 телѣмъ естъ крещеніе в живомъ
 сѣпримѣшашисѣ лику . не ма
 бо вѣгда , да не когда ѿ тако
 го соумнѣніа . и ꙗко ѿ сѣго
 крещеніа ѡчищеніа лишигѣсѣ .
 маже сѣнекрещеніма , прѣвар
 мѣсѣ притечающе сѣ : **ѿскупле
 ніи и проданіи , законъ .** Купле
 ніе и проданіе сѣставляегѣсѣ . ѡ
 негда ѡуко ѡцѣне ѡкѣ ѡсгла
 шающе сѣ , притечае гѣ стране .
 иже ѡуко коупѣ сѣтворивѣ ѡцѣ
 не , продае же ѡпродаѣмомъ
 а рабѣмъ же данѣ бѣвшѣ , и разрѣ
 шающе сѣ коупѣ . аще ѡуко коу
 пѣе сѣ разрѣшае , погубѣа

етъ аравѣхъ . аще лиже продавъ ,
 соугоува ѿжепріель и аравоуна ,
 подати повоужаетсе : **Д**ръжеи
 савъ въ епархіи . не можетъ дви
 жимую , или недвижимую коу
 пити вещь , или собою или иніи .
 развѣ ѿсхворнаго , рекуше ѿкн
 ртіе цркваго , и ѿ ѿнѿвещи ѿпа
 даетъ , и данною цркви нехспрї
 емлетъ : **В**схлѣпиви вещь , и
 ли послѣ ѿема . аще нехзв
 ртита новспаменилъ тѣмъ . некр
 пѣ сїю коупуетъ : **А**ще схво
 рни кнртіа , рекуше цркви зѣборни
 длага продава вещь должника .
 ниже тѣсамъ должника , ниже
 заемникъ можетъ принести дла
 га , и ѿкоупити вещь . вхѣхъ ѿ
 прѣпчѣтѣмъ и сѣхорніи :
Аще схворни неспѣзатѣмъ , рекуше кн
 ртіи . по повелѣнію існѣжъ , прода
 село , не кѣмъ нравѣ ѿсхворніи . не
 хзвращаетсе продажа . аще ли
 безповелѣніа існѣжа бѣудѣтъ ,

3A
37
154

3A
3B
K6

34
35
36

ЗА
152

ЗА
153

или полхести, или кромѣ праныне
цѣни, възвращаете: **Недораста**
шаго недвижимаа вещь, доврѣ
продаете за своимъ дѣломъ. и
ли за шѣтскыи, или за хворныи.
явѣ яко по явлению ма соудѣи,
сѣренѣи: **Н**аще прощеніе възрѣла
и хпросишѣи нѣиши, не продаетъ
недвижимую вещь, кромѣ де крѣ
па рѣкше соудѣи звѣстнаа. и х
ниже възалога полагае. аще
лиже прода можетъ, не пачѣю
пѣсамъ, и хна слѣдници про
данное възвратиши хному ра
лѣта. по, кѣ, пѣи лѣтѣ. тако
же и хзлѣ коупныи, или замѣ
ныи. можетъ по възвратиши,
данную хспрѣемлю цѣноу, въз
поути рѣннаго врѣмене. по ка
юще сѣе кома оустамениіе,
рѣкше шправданіе. шчлаетъ
и на слѣдника того, прощеніе же
и хрѣста проси. мѣжа оубо ш
кѣ, лѣтѣ. же не коже ш, и, лѣ.

16
пѣи же разоумѣи сѣкрышени въ
ста кѣи, ш, кѣ, лѣтѣ:

Нреставниа не можетъ сирогоу
пѣи вещи, ниже пѣталовниаго,
или промысланиа: **Д**окрѣ и х
жаюти о нѣиши. іаже полхести
злѣ продаше пѣ пѣталовниа:
Нже кромѣ лѣсти сѣлашеніа, и не
протпвѣсѣ закономъ да прѣкѣи
ваюти пѣрадо: **ш**на вѣтѣи
Обнаіе коупца: **Н**же шнаіе рѣ
кше сѣи не пѣи на вѣтѣи.
злѣ же прѣ коуповати продаже,
или слагати, или вѣтѣи коупости
шжидати. коупци оубо соущѣ
шкоуптѣстѣа да оупразнетъ,
или да затѣи коупца. ни же
и хсѣи оубо дѣло шкоупцаіетъ:
шрабѣ. **К**оупленѣ кѣи раба. аще
оубо коупѣи да не пѣи етѣ сѣи
кѣи. аще ли оубо іа, лѣтѣ
дара коупѣи коупнишамъ. и іако
да шпоушѣетъ: **ш**кѣ словѣтѣи
ваишѣ, рѣкше расѣлаіущѣ

20
152

20
153

20
154

20
155

20
156

20
157

А

Животная . Англическаго , 51 :
Н же сдѣла словесными растпѣкиши се
животными . шестю надесеиое
англическаго сѣвора правило , дивно
творитъ раздѣленіе . еже оубо
мирское сѣ . Единою сѣмѣише
дѣланіе рѣ . не іеце двадесеиое сѣи
шнѣи лѣтѣ , ни же же не сѣи
гшесе . на еі , лѣтѣ ѿмѣста пада
паденіа дане неходитъ . и друуги
е , лѣтѣ сѣмолещиши се въисѣи
дапрѣкѣиаютъ . Сице пришеиіе
да сѣи оуѣи . аще оубо топлѣ
ишеи поісѣи оуѣи поісѣи . оше
ли да же доси поісѣи на сѣишесе .
да лѣтѣ двадесеи лѣтѣи ма , да
прилежитъ попаденіе ма . и дру
гѣи , е , лѣтѣ сѣи крѣи сѣи
еце . таісѣи пришеиіе дапрѣкѣ
иютъ . оже ли сѣи оуѣи
кѣише ма іоноста прѣиѣишѣи
ни ѣи расѣи сѣи рѣишѣи ма бѣ
ише ма . сѣи же на ми живѣи .
петтици петѣи , попаденіе даи

17

А

сѣи крѣи . и друуга прѣи рѣи лѣ
тѣ , кѣи живѣи да сѣи рѣишѣи при
шеиіи . Англичѣи лѣтѣи сѣи .
или ісѣи сѣи рѣи оуѣи прѣи кѣи
ише ма , не ѣи сѣи сѣи рѣи оуѣи
жеиою . сѣи ма оуѣи кѣи . вѣи
сѣи ма живѣи вѣи меніи сѣи и
и ма ѣи крѣише ма . оуѣи кѣи сѣи
мрѣи да прѣи сѣи сѣи кѣи :
Великии на сѣи , вѣи сѣи сѣи
и прѣи сѣи ма прѣи кѣи . еі , лѣтѣ
да сѣи за прѣи сѣи . **Н**и сѣи кѣи
великии сѣи рѣи , ни , лѣтѣ прѣи сѣи :
Градѣи оуѣи закона рѣи , сѣи оуѣи
ложаѣи сѣи рѣи оуѣи да сѣи
сѣи сѣи : **ѿчѣи сѣи хѣи :**
Тридесеи и прѣи сѣи шестѣи сѣи
правило . ни кѣи же рѣи по сѣи рѣи
иіа ісѣи ма ѣи на меніа сѣи оуѣи па
сѣи ма . оуѣи кѣи да прѣи сѣи сѣи
сѣи ишеи ісѣи ма , на лѣи кѣи сѣи .
и же ли прѣи сѣи сѣи рѣи да сѣи
иіа , ѣи оуѣи прѣи сѣи :
Сѣи кѣи , 52 , 51 . Вѣи маго же сѣи

Зѣи
и сѣи
гѣи
и

Ф

пѣтѣти оудавленъ, нѣ помѣ-
тленъ. нѣ народнѣ мѣстѣхъ
полагенъ. мѣстны раднѣ же
самъ немѣлѣ. **Ѡхиротѣ**
нѣ соудѣмъ панимани. апѣлѣско
Двадесетѣ нѣ декетѣ сѣтѣи **Ѡф** :
аѣлѣ правнѣ. Снѣ порѣти нѣ
матѣ. аще и сѣмъ сѣпѣмъ нѣманиѣ
самъ сѣго оудрѣжѣтѣлѣ бѣудѣ-
тѣ. нѣлѣ прѣзвѣтѣрь, нѣлѣ дѣлѣсѣ.
Данъ зѣрѣжѣтѣсѣ нѣтѣхъ нѣхирѣтѣнн
сѣмъ. нѣдѣ Ѡсѣтѣцѣтѣсѣ Ѡпрѣ
Ѡпѣшенѣаѣсѣсѣмъ. іакѣ же
снѣмѣмъ вѣлѣховѣ Ѡменѣ пѣтра.
Дѣ Ѡсѣтѣдѣнѣмъ зѣлѣтѣ сѣпѣмъ
нѣлѣ прѣтѣтѣннѣсѣ бѣудѣтѣ. нѣ
лѣ сѣтѣраннѣ прѣемннѣсѣ, нѣлѣ
нѣцѣ пѣтѣтѣлѣ, нѣлѣ бѣолѣнн
чѣрѣ. нѣлѣ сѣтѣронѣтѣлѣ чѣтѣнѣго
іѣсѣтѣго хѣрамъ. нѣлѣ нѣногѣ оѣркѣ
вѣнѣго пѣтѣлѣовннѣсѣ сѣлѣужѣнѣа.
нѣдѣвѣ нѣпрѣемѣннѣ нѣхѣдѣтѣнн бѣ
вѣ. сѣшѣнѣсѣтѣва, нѣлѣ прѣтѣтѣ, нѣ
лѣ нѣтѣрѣнѣго сѣтѣронѣтѣлѣсѣтѣва. дѣ

109

Ф

Ѡкѣнѣжѣтѣсѣ — **Ѡ**щѣлѣжѣ іѣсѣн
Ѡсѣпѣмъ, нѣлѣ прѣтѣтѣннѣсѣ. лѣ
бѣопрѣжѣ хѣрѣтѣннѣ. лѣбѣо пѣсѣ
Ѡсѣвѣ нѣманиѣ дѣтѣнн вѣсѣхѣщѣтѣ
чѣрѣкѣнн вѣннѣжѣ нѣрѣнѣ бѣ. нѣпѣтѣ
іѣсѣмѣнѣкѣзѣрѣннѣмъ. нѣнѣ вѣсѣ
іѣсѣнн пѣхѣлѣнн дѣннѣо сѣудннѣ :
Ѡсѣнѣрѣнѣа сѣтѣ іѣсѣннѣннѣтѣкѣ.
Нжѣ оѣкѣ Ѡкѣвѣннѣ нѣспѣвѣдѣлѣоѣнн
нѣлѣ чѣрѣдѣжѣннѣ. нѣлѣ вѣлѣхѣвѣмъ
сѣтѣ нѣзѣлѣвѣннѣ. **Д**апрѣлѣтѣ
зѣпрѣжѣннѣ пѣзѣкѣоѣннѣ сѣтѣго вѣ
снѣлѣа, іѣлѣтѣ нѣпрѣтѣщѣлѣтѣсѣ.
Мѣжѣ рѣ, іѣлѣтѣ пѣсѣлѣннѣа вѣрѣмѣ
тѣлѣмъ сѣзѣрѣцѣлѣмъ. аще оѣкѣ
оѣсѣрѣдѣе пѣсѣжѣоѣтѣ, нѣлѣкѣжѣ
дѣнн Ѡмнѣзѣтѣ пѣщѣннѣо прѣлѣжѣ
тѣнн. нѣпѣ фѣмъ тѣ, жѣсѣтѣіѣсѣоѣнн
сѣоѣхъ прѣемѣтѣннѣтѣннѣ сѣлѣіѣсѣ
сѣдѣа жѣннѣоѣ бѣтѣнн. нѣнѣ пѣсѣлѣ
ннѣтѣкѣорѣннѣтѣ, пѣо, сн, нѣдѣнн. чѣлѣо
сѣдѣмѣтѣрѣннѣмъ зѣмѣлн прѣнѣрѣжѣ
іѣоѣнн. **О**ѣкѣннѣа пѣзѣкѣннѣ сѣтѣго

З **ПРАВИЛО.** КЛИРИКЪ ѿвѣщается,
вѣнчано постысе, или соубоитъ.
развѣдѣннотъ тѣхъ, да извѣ-
жетсе. аще лиже люднѣ да
ѿлоутигсе: **ПРАВИЛО.** аще
къ по двоу не ѿкроути поую, ноу
жею расплнѣ, да ѿлоутигсе.
не побае гже смѣхъ поема
тн. нѣ поу нѣмѣтн аще нннѣ
бѣтѣ: **ПРАВИЛО.** Еписпа, н
ли прѣзвитерь, или дѣаконъ.
вѣ по роуко положеніе прі-
емъ ѿнѣко его, да извѣже-
тсе нѣмѣтн поставленіе его. ра-
звѣдѣ аще коудѣтѣ ѿ еретнѣ
поставленъ. таковыя нѣко снѣ.
ѿ еретнѣ покрщенѣ, н поста-
вленѣ. нн вѣрнѣ нн клирикѣ
моу ннмѣ бѣтн: **ПРАВИЛО.**
З Еписпа, или прѣзвитерь, или
дѣаконъ. или тѣчѣца, или пѣ-
вѣца. ѿдѣпоую, мѣцѣ пасхѣ,
нже не постнѣтсе. сѣбѣ ннѣ. да
извѣжетсе. кромѣ аще немо

127
щн радн неможегѣ. аще ли людн
нѣ да извѣжетсе: **ПРАВИЛО.** **З**
Еписпа, прѣзвитерь, дѣ-
аконъ. сѣхѣма ѿсѣхѣма
ннѣго постнѣтсе сѣхѣ довиномѣ.
или празноуѣтѣ сѣхѣмы, или
пріемлѣтѣ ѿнѣ празнѣтѣскѣ
ѿ прѣсѣны, или таковыя да
извѣжетсе. или мнѣрннѣ
таковы да извѣжетсе:

БЛГОВѢРНАГО НХОЛЮБНВО

З **ПРАВИЛО.** аще коудѣтѣ члѣкѣ, вѣсѣтѣма
нѣко е лѣтѣ. н заппшѣтѣ кою вѣ-
щѣ, ннѣкома прѣгонѣнѣемѣ нѣ
колюю своєю. н пака поппвѣри-
тнѣе раснѣтн. или поппѣтѣ
сѣудѣма раснѣтн. таковы не
нѣкома сѣрамоу да прнѣтѣ,
нѣ нѣкома сѣкома рѣтн нѣспннѣ
да сѣ не вѣроуѣтѣ. н да плачѣтѣ
глоу колюко ѿнѣкома коудѣтѣ
оупнѣсана аналѣгѣ. а ннѣмоу

131
Аще ли сѣгласишѣ мужъ съженою
своею. да оумирающеи ѿ нѣи на
сѣдѣишѣ ю, рекуще да ѿстанѣ
присыла оумнега. сѣгласіе не по
перѣвно естъ : **ѿ раздѣленіи**
земли, законъ. **А**ще кто ра
здѣлитъ землю, и раздѣлитъ
криво. да въздастъ двое по ли
когдѣе кон естъ раздѣляль
криво. аще ли коудѣ и мнѣ по
оузѣль да раздѣли криво. да
плащитѣя главоу, и ѿ нѣи да
въ двонѣ : ~

КЪТО СЪЗНАЕТИ СѢНА
ѿ въ празниѣ възнесеніа г҃на.
мѣамаіа, іа днѣ. **С**ѣ же зако
ныи съставляема ѿ правосла
внаго събора нашего. прѣ ѿ свѣ
щеннымъ патріархѣмъ и ѿ іерархи
и іеремъ, и въ сѣмъ архіерей. и цр҃ко
вныи малыми и великими.
и мною бѣго въ кр҃нымъ цр҃емъ
сѣефанѣ. и въ сѣмъ и властели

132
цр҃ствами, малыми и великими.
законъ же сѣмъ словеніа каіше :
ѿ хр҃тіанствѣ. **Н**апрѣво за хр҃ті
анство. **С**ѣмъ зѣн ѿбразомъ
да сѣ ѿчисти хр҃тіанство :
ѿ женитвѣ. **В**ластѣленіи про
чїи людїи, да сѣ нежене. не бѣи
вшее оу своего архіереа. а ли оу
техъ зѣн да сѣ бѣе, кон сѣ избра
ли архіерей : **ѿ свѣдѣнїи.** **Г**
Ии единая свѣда да сѣ неоутны
бѣ въ чл҃вчїи. а колнсе оутны
бѣ въ бж҃енїа, ноу прошенїа цр҃кве.
и аковы да сѣ разлѣче : **ѿ ахо**
вномъ законѣ. **И** за аховны дѣль
гѣ въ сѣмъ чл҃вчѣ, да и маіа по ви
новѣнїе. и послушанїе къ своему
архіерею. а колнсе кѣто ѿкрѣче
сѣ грѣшныи цр҃кви, и ли прѣстоу
пнѣя тѣолюбо ѿ сѣега законн
ка. волю, а ли не хопѣнїемъ.
да сѣ покинне, и исправнсе цр҃кви.
а колн прѣстоу ноу дрѣжнсе, ѿ
цр҃кви не въ хоше и исправнн

Наховномъ дльгъ, козмици данесъ
дѣ. кѣтолисе нанде ѿкозмика
соудникъ, црковномъ дльгѣу.
даплапн, п, перь перь. пѣхѣма
црковъ дасоудѣн: **ѿсоудѣми**
трополиіісѣомъ. **Н**мипропо
лиііе, іепіііе, нгоумни помн
пѣхѣ дасе непостакѣ. нѣсѣда
кѣтолисе нанде постакнѣ помн
пѣхѣ. мнпрополи, нлн епііпа,
нлн нгоумна. даіепроіслѣтъ н
ѿнзѣн ісонгане поставнѣ:
ѿпоставлннн нгоумна:
Нгоумны дасе непоставлннн бездѣ
ла ѿцркве. нгоумни поманастн
рѣхѣ дасе спакѣ доврѣн члцн. ісон
пѣ црковъ спожн домѣ бжѣн:
ѿжнпѣн ісѣновіінеісѣомъ. **Н**гѣх
мнн дажнѣх ѿісѣновііа позакѣ
нѣ, зговаране сѣарцѣн: **ѿжн**
пн мнншѣісѣомъ. **Н**пѣтѣсѣхѣ
ісѣхѣ. дасе хранин ѿманастирѣхѣ,
н, ісалахгнѣрь: **ѿпостризе мнн**
шѣісѣомъ. **Н**ісалахгнѣріе. нісѣ

134
лахгнѣріе ісѣісе постризаю. пѣре
жнѣх ѿсвоіікоуісѣа. дасе нѣжѣнѣх
н дажнѣх поманастнрѣхѣ:
ѿмнншѣісѣомъ постризе:
Нісалахгнѣріе ісѣісехѣ постриган
пѣтнцн нзмѣтѣхѣ, ісѣіцркве.
данежнѣх ѿпѣзѣн цркве. нѣх
дагрѣдѣх ѿннѣ монастирѣхѣ. н да
нмсе дѣла храни: **ѿсѣрѣженіі**
расѣ. **Н**ісалахгнѣрь ісѣісѣрѣже
расѣ, дасе дрѣже ѿпѣтѣ мннцн.
доісѣсѣ ѿбратнн ѿпѣтъ ѿпо
сѣлшаніе, н дасе пѣдѣсѣ:
ѿгровѣхѣ. **Н**лѣодііісѣісѣхѣхѣ
вѣпѣомѣ, ѿзнимлѣ нзгровѣхѣ
пѣрѣн сѣжнѣхѣ. сѣло ісѣісѣпѣзѣн
ѿчннн даплапнн вѣрѣхѣ. ісѣісѣ
лн коудѣхѣ попѣ напѣзѣн дошѣла
дамѣсѣ ѿзме поповѣствѣ: **ѿпро**
даніііхрѣііанісѣомъ. **Н**ісѣісѣісѣ
да хрѣііанннѣ ѿннѣх нѣкѣрнѣх
вѣрѣхѣ, дасе ѿсѣте нѣзѣнѣх ѿрѣже:
Нлѣодііе вѣсѣтѣхѣ, ісѣісѣісѣісѣ
црковннѣх сѣлѣхѣ, нпоісѣтѣхѣхѣ,

да походи в хсаісь іх своєм хг по
 дарх: **ѿ попомосе црковнѣмъ.**
 Црквама помоса даиѣ, разкѣкх
 да гредє ісамо црѣ. пхдін дага
 днжх: **Наікосе нанде владалць**
 црковны оузымь мнпѣ, да се ра
 снє: **ѿ владаніи црковнѣмъ.**
 Црквами да ѿ влада гнѣ црѣ, нпа
 пріарха нлого фєтѣ, аннѣ ннкто:
ѿ ѿслобогнїи црковнѣмъ.
 Цркви вхсе цѣвсє ѿкрѣпаю позе
 мли црѣвами. ѿсвободин црѣво
 ми ѿвхсѣ рабѣмь малыхъ нвє
 лнхъ: **Нцркви црѣкѣ да се не**
 полаю по црѣкѣ велїє: **ѿхранє**
оубогымъ. Нповхсѣ црѣвахъ
 да се хранє оубоѣн, іако нє оупи
 сано ѿ кпнторѣ. ісчолн не оу
 схранн ѿ дѣмн прополнѣ, нѿ
 єпїсѣпѣ, нли ѿ нгѣмєнѣ. да се
 ѿлоучн сана: **ѿ іаахгнєрїє**
жнпїи. Ніаахгнєрїє да нє жнхъ,
 нзавьнь монастыра: **ѿ оура**
нїи црковнаго тлїа. **ѿсєлѣда**

135
 не оуриѣк ннєдїна власпѣ іаахгнє
 ра, нли црковнаго тлїа. ннкто
 попкорн сїє прнжнвопѣ, нпо
 сѣмрѣпн црѣвами даиѣ блѣ
 нь. іако ннкто ісчолн ісрнѣ да
 га ннє соудомѣ нправдомѣ по
 законѣ. іако нн оуриѣк безсоуда,
 нли ісчолн законѣ, да платн сѣмѣ
 сєдмо: **ѿ бащннє поповомѣ.**
 Нпоповѣ бащннн да сн нмаю свою
 землю бащннѣ. нда сѣхъ своѣмн.
 аннїи поповѣ ісчолн ннмаю ба
 щннє, да нмсє даде прнннѣ
 законнѣ. нда сѣхъ поповсїа
 іапа своѣмн. іако нн вєісє
 оузмє ѿпѣзн землє. да рабѣмь
 црѣвама пѣхъ по законѣ:
ѿ людѣ црковннн. Людїє црѣ
 вннн, ісчолн дрѣже црѣковна сєла, н
 землн црѣковнє. а протналн сѣ
 меропѣ црѣковнє, нли влахѣ.
 ѿннзїн ісчолн сѣхъ разгналн лю
 дїи. да се сѣхъ нда нмсє оузмє
 землѣ н людїє. нда н дрѣжн црѣва

догда сѣкоу те людѣи коесѣ разгнѣ^{ан}
Ла **ѡсудѣ** людѣи **црковны**. **Цр**ко
вныи людѣе ѡвзсѣкои правдѣ да
се сѣудѣ прѣ своимъ митропо
литѣи. и прѣ еписпы, и иѣхъ мнѣ
коіа сѣа члѣка ѡвѣ едне цркви.
да се сѣдѣ прѣ своимъ цркви.
и ан ѡвѣкою цркви бѣудѣта два
члѣка, коіа сѣе прѣиѣта, да нѣмъ сѣде
Лв ѡвѣ цркви: **ѡсели** **миропш**
комъ. И цркви сѣла мерѣишнѣ,
цртвами по загорѣи, и нѣоудѣ.
црковныи людѣе да не гредѣ оу
мѣропшнѣ, и нѣасело, и нѣа
ѡраніе, и нѣавнѣпоградѣ, и нѣа
еднѣхъ работѣхъ, и нѣамалѣхъ и нѣа
келнѣкоу. ѡвзсѣхъ работѣ ѡсѣво
бѣдѣи цртвами. и црѣмѣодара
кѣпѣаю цркви. и црѣолнѣсѣе нѣандѣ
нзбгнѣавъ мѣтохѣи на миропшн
ноу, и прѣчѣиѣ законѣ цртва
ми. и црѣзнѣвластнѣиѣ да се ра
Лг сѣе, и нѣаказѣ: **ѡвластнѣиѣ**
И прѣдаде цртвами и црѣу мѣномъ

136
цркви. да ѡвладѣаю кѣсѣ коу
кѣсѣ, кѣсѣнѣамнѣи кѣсѣмѣи, нѣовѣа
мѣи, и нѣнѣмѣ кѣсѣмѣи нѣѡвзсѣхъ
да сѣхъ волнѣи. црѣиѣе прилнѣно по
пѣтѣи и по правдѣ: **ѡцрѣко**
вномъ законѣ. И да оуспѣахъ по
цркви законѣи кѣсѣновѣиѣсѣи,
кѣсѣа гѣеромъ оу мѣнастѣириѣхъ,
прѣпнѣиѣи кѣсѣиѣ мѣнастѣириѣ:
ѡнѣсѣ правлѣнѣи митрополитѣи. **Лд**
И кѣсѣарѣи кѣсѣмѣи да нѣсѣхъ да и нѣе
поснѣлаю митрополитѣиѣ поповѣхъ.
и нѣда вѣдѣкоу митрополитѣиѣсѣи
поповѣхъ. развѣ да поснѣла митро
политѣи кѣсѣа гѣера самѣоу гѣаго,
поповѣхъ да и сѣпракѣ дѣхѣиѣ. и
доходѣа дѣхѣиѣи да оузмѣ ѡпопо
вѣи, кѣсѣиѣ ѡкѣиѣиѣ: **ѡхранѣ**
кѣиѣмѣ. И ѡсѣда и нѣапрѣда, жѣрѣ
вѣиѣи кѣсѣиѣи цртвами. да се нѣда
ваю цртвамѣи, и нѣпоцрковнѣхъ
сѣахъ оухранѣхъ: **ѡвластѣиѣиѣ** **лв**
стѣиѣиѣиѣ. **Властѣиѣиѣ**, и **властѣиѣиѣ** **лз**
лнѣиѣиѣиѣ, и нѣкѣсѣ ѡбрѣѣтаю оудѣ

жавъ црѣвамн . срьблѣ нѣтрѣцѣн
що естѣ кома дало црѣвомн оуба
цннѣ ноу хрисоволѣн , нѣдрѣже до
снѣгази сѣбора . бащине дасоу
ли пѣрѣдѣ . **Ѡ хрисоволѣе .** Нѣхен
хрисоволѣе , нѣпроспагме . що ѣ
кома оутинило црѣвомн . нѣщо ѣ
кома оутинити , нѣгѣзѣн бащине
дасѣ пѣрѣдѣ . какомо нѣправнѣн
правовѣрнѣн црѣ . дасѣ волнѣ
нымн нѣто црѣкова дагн , нѣли за
дѣшѣ ѡдагн . нѣли нѣномѣ прода
лѣ пѣн кома любѣ . **Ѡ бащине вла**
стѣи ескон . Кон властѣланнѣ
нѣноузима дѣже , а нѣ пакѣ оу
ма дѣцѣ , пѣре оумрѣ , по егѣвѣ
сѣмрѣтн бащина поустѣ , догдѣ
сѣ ѡбрѣтѣ ѡнѣгова рода . догдѣ
пѣетѣ рагѣтеда . пѣхѣзѣн да нѣма
м егѣвѣ бащинѣ . **Ѡ бащине сво**
бо днѣ . Нѣбащине вѣсѣ дасѣ скобо
днѣ , ѡвѣсѣ ракопѣ . нѣподаныкѣ
црѣтѣвамн развѣ да даю соикѣ , нѣ
конскѣ да кою по законѣ :

137
Ѡ бащине поснѣ . Дѣнѣкѣ волнѣгнѣ **ма**
црѣ , нѣи краѣ , нѣгѣпожѣ црѣца . нѣи ко
ма оузѣтн бащине поснѣ . нѣи ко
пѣтн нѣзамѣннѣтн . развѣ аскѣсн
кѣто сѣмѣ полюкѣн : **Ѡ отро**
цѣхѣ властѣи ѡскѣн . Нѣотроке **мѣ**
що нѣмаю властѣкѣ , да нѣмѣ оуба
цннѣ , нѣмѣ дѣже оубащинѣ нѣтнѣ .
нѣѡтрокѣ оупрѣкѣнѣ дасѣ нѣда
нѣи кѣда : **Ѡ бащине волнѣн .** **мѣ**
Нѣвластѣкѣ , нѣнѣмн лѣдѣе кѣн нѣмаю
црѣкѣн , бащинѣнѣ оускѣн бащинѣ .
дѣнѣкѣ волнѣгнѣ црѣ , нѣнѣпѣтрѣарѣ ,
нѣи нѣнѣстѣла . пѣзѣн црѣкѣ пѣве
лѣно полажѣтн црѣковѣ . развѣ
дасѣе колѣнѣ бащиннѣкѣ . дасѣнѣпѣ
нѣсвоѣа кѣлаѣгнѣра . нѣдага докѣде
кѣстѣлю , дага кѣлѣн стѣла оутиѣн
бѣудѣ нѣнѣрѣн . нѣлаѣоблада стѣла оуто
ѡзѣн црѣкѣн дѣховнымѣ дѣкѣлѣ : **мѣ**
Ѡ отроцѣ . Нѣотроке шо енѣкѣто
нѣмаю да нѣ нѣмаю оубащинѣ . пѣхѣ
кѣмѣщо ѣкѣ властѣланнѣ прѣстѣннѣтн .
а нѣлѣмѣ жѣнѣ , а нѣлѣн снѣ пѣозѣн

даіе свободно, аино ницо : **ѡуриѡвъ**.
Мв **Н**власѣлинь ісѡнсе ѡбрѣте поло
живъ свою црѣковь подругую
црѣковъ. веіе помѣн црѣковъ
дане ѡблада : **ѡвласѣлинь**,
Мз **и ѡісѡны**. **К**ада оумрѣ власѣ
линь, ісѡн добрѣн ѡроужіе да се
даіе црѣ. асвѣта велика бисерна,
излапн поіасъ даіма снѣмъ и да
мъ црѣ не оузме. а ісѡн не оузима
сна, нѣ нма дѣщеръ, даіе помѣн
воіна дѣщѣн. и продапн илн ѡ
дапн свободно : **ѡісѡнцѣниісѣ**
Ми **власѣлинь**. **В**ласѣліе ісѡнцѣни
ци. ісѡн воісѣа поуга греде, и
плени землію црѣвѣ. перѣ прѣн
де ѡпетъ прѣзныхъ землію. пн
зѣн власѣліе, вѣсе да плапте. прѣ
зѣсѡн прѣнде дръжавѣ :
Мд **ѡ ѡписованіи власѣлинісѣ**.
Власѣлинь ісѡн ѡпсѣіе н ѡсра
мопн власѣлинісѣ, да пла
пн, р. пѣ. пѣ. и власѣлинісѣ
а ісѡ ѡпсѣіе власѣлинь, да

138
плапн, р. пѣ. пѣ. и да се вѣіе сплпн :
ѡ прѣданнѣи сна оудкорѣ. **Н**ісѡ **Н**
прѣда сна оудкорѣ. н оу прѣснѣ
црѣ и кровѣ илн гаію. н рѣ и кровѣ
ісѡнко н мене. а ісѡнко ісѡн оу чн
ни, да плапн ѡмзѣн ісѡн гаіе прѣ
дала. а ісѡн траісѡн нме дкорн
пн ісѡн оудкорѣ оу полапѣ црѣ
вѣ. цѣо сѣтрѣшн да плапн самъ :
заневѣрѣ. **З**аневѣрѣ вѣсѣісѣ сѣ **на**
грѣшеніе брата забрата. н ѡу
за сна. роднмъ зароднма. ісѡн
сѣ ѡделнн ѡдѣ ѡногазѣн оу
своі ісѡнко. ісѡнко не сѣтрѣ
шнлѣ, пѣзѣн да не плапн нціа.
развѣ ѡмзѣн ісѡнко сѣтрѣшнлѣ.
погѣванісѣ оу ісѡн да плапн :
ѡ ѡснлію влісѣ. **Н**ісѡн власѣлі **нв**
линь оузме влісѣ поснлѣ. да мѣ
се ѡвѣ роуісѣ ѡсѣісѣ, нносѣ оу
реже. а ісѡн сѣкѣрѣ оузме посн
лѣ влісѣ да се ѡвѣсн. а ісѡн
своі другѣ оузме поснлѣ, да
мѣсе ѡвѣ роуісѣ ѡсѣісѣ, нносѣ

нѣ оуреже: **ѡклоудѣ влѣсе.** Аіколи
влѣса клоудѣ оутини свои мѣтлѣсѣ.
нѣ даимсе ѡбѣ роуіѣ ѡсѣісѣ, нѣ
оуреже: **ѡѡпсованіи власѣхъ**
ѡсѣомѣ. Нѣко сѣбрь ѡпсѣуіе
власѣхъ лина. даплапн, р, пѣ, пѣ.
Аіколи власѣхъ лина нѣ власѣхъ ли
тинѣ ѡпсѣуіе сѣбра. даплапн
нѣ р, пѣ, пѣ: **ѡпозовоу власѣхъ**
ѡсѣомѣ. Власѣхъ лина на вѣрїи
да сѣ не познѣва. развѣ да сѣ познѣва
прѣтѣ ѡбѣ да. нѣ да мѣсѣ прѣтѣ
прѣтѣ да. нѣ кѣто боудѣ позвѣ
на прѣтѣ ѡбѣ да сѣ прѣтѣ пакомѣ
нѣ не прѣтѣ на ѡбѣ да, даіе крѣвѣ
нѣ прѣтѣ сѣтѣ власѣхъ лина, с, во
ловѣ: **ѡпрѣселіце.** Кѣиѣ вла
сѣхъ лина на прѣселіце. кѣомѣ
пнзмомѣ кѣиѣ злѣ хѣтнн землі
плѣномѣ. нѣ кѣиѣ кѣиѣ позжеже, кѣиѣ
любѣ злѣ хѣтнн. пѣікози пѣізи
дрѣжава да мѣсѣ оузмѣ. а нѣ
да нѣ да: **ѡсѣла кѣто оумрѣ.**
нѣ **К**ѣтоли оумрѣ а нѣ ма еднѣ сѣло оу

139
жѣпѣ. нѣ ли мѣтѣ жоупамн. цѣосѣ
злѣ хѣтнн пѣомѣ хн сѣла, вѣсѣ хѣтѣ
нѣ злѣ хѣ даплапн ѡіколинѣа: **ѡпрѣтн.**
Прѣтн да нѣ колн нѣ
кѣто продапн, нѣ кѣоупнпн кѣто
нѣ ма бащннѣ. ѡпрѣтн арсѣсѣ
землі да нѣ колн нѣ кѣто пѣло
жнпн пѣоуірѣкѣ. Аіколи пѣло жн
да нѣ пѣкѣ до: **ѡпрѣсѣомѣ днѣ**
пннн. Цѣрѣвѣсѣ да днѣ кѣоу
дѣ кѣмо грѣдѣ. градѣ вѣсѣа кѣ до
жоупѣ, нѣ жоупа до жѣпѣ. нѣ пѣа кѣ
жоупа до града: **ѡпѣшѣтнн**
вѣсѣсѣ. Кѣ днѣ прѣтѣ власѣхъ
лина сѣиѣсѣ домѣ, нѣ ли кѣиѣ
любѣ вѣиѣ нѣсѣ. Аікога кѣто пѣзы
ва на сѣуіѣ. да боудѣ дома, р, пѣ
лѣ, пѣоуіи да грѣдѣ на сѣуіѣ: **ѡпозовоу**
власѣхъ ѡсѣомѣ. Вла
сѣхъ лина вѣліи да сѣ не познѣва, бѣ
зѣіпнѣ сѣуіиѣ. а прѣтнн мѣ пѣтѣ: **ѡдоходѣ**
кѣоу. Кѣ пѣліѣ шѣсѣ погра
довѣ. да оузмѣ маю сѣиѣ доходѣ нѣ
зѣісѣномѣ. нѣ да имсе продаваю

Нікто се швѣрѣте оу єдинноу ісусіе,
 нли братеніи, нли швѣтѣ шенови.
 нли ннѣ ісѣ шдельнѣ хлѣбомъ
 нли мнѣмъ. нли боудѣ на єди
 номъ шгннціи. атемзін шдѣ
 лєнѣ, даработа іаконіи маліи
 людїе: — **швратннѣ злобѣ.**
Нікто зло оу чини братѣ нли снѣ
 нли родомъ іонсѣ оу єдинноу ісусіе,
 вѣсе да плати гподарѣ ісусіе. нли
 да дастѣ ісусіе зло оу чини ш: —
шневолнємъ. Нікто невольнѣ
 донде надворѣ црєвѣ, дасє вѣсакѣ
 мѣ оу чини правдѣ. шєвѣнѣ оу трѣ
 ісѣ властѣ шєсѣго: — **шєнротѣ.**
шнротѣ ісѣ нѣ ісѣ, прѣтн нли
 шпиратн. да дає парца ісѣ
 шпиратн: — **шпашн сєлѣ.**
сєлѣ сєлѣ да пасє. ісѣ да єдно сєлѣ
 шѣдѣ нли дрѣго. развѣ заклѣ
 законнѣ, нли кадѣ законнѣ
 нли ісѣ да не пасє: — **шжѣупѣ**
ншпопашн. Жѣупѣ жѣупѣ да
 не попасѣ до кнѣтѣомъ ннѣ.

141
 ісѣ нли єдно сєлѣ шѣдѣ жѣ
 пѣ, оу ісѣ ісѣ властѣ клннѣ, н
 лнѣ црѣтѣамн, нли ісѣ ісѣ сєлѣ.
 нли властѣ клннѣ ісѣ. шнѣмѣ жн
 сєлѣ нли ісѣ да не заклѣнн пѣтн.
 да пасє ісѣ ісѣ жѣупѣ: — **шпопашн.** **сє**
запопашѣ. ісѣ ісѣ попасє жн ісѣ
 нли кнѣтѣамн, нли лнѣ кадѣ грѣ
 хѣмъ. шѣзін попашѣ шѣзін по
 пашѣ, да плати црѣ ісѣ шѣвнн
 цн ісѣ цѣнѣ. ісѣ нли на хвалнѣ
 попасє. да плати попашѣ, шѣво
 ловѣ: — **шпѣтѣ.** шѣтѣка мѣтѣ
 сєлѣмн, нлѣ пѣ пѣ. шѣвѣомъ, нлѣ
 пасѣмъ, р. пѣ пѣ. нлѣзін пѣтѣ
 црѣ половннѣ. агѣ подарѣ половннѣ
 тѣсѣ боудѣ сєлѣ: — **шземлн црѣвнн.**
оземлн, ншлѣдѣ црѣвнн. црѣ
 нлѣмѣ єдннмѣ сѣдѣ црѣвнн.
 ісѣ ісѣ нлѣсє мѣтѣ ісѣ ісѣ.
 а нлѣ рѣ мѣтѣ ісѣ нлѣмѣ. оу ісѣ
 нлѣ ісѣ нлѣ ісѣ шлѣмѣ мѣтѣ ісѣ
 ннѣ да пѣ. развѣ да сє сѣдѣ
 по ісѣ црѣтѣамн. нлѣ кнѣтѣ да

Кѣднсе прѣвластѣкле кѣтосе оушоу
п.р. при да дава емце : **ѡпозваніи**
кривца. Кѣтопозовѣ кривца прѣ
судіе позваѣ и не понде на соудѣ,
пѣсѣднѣ дома. ѡвзѣи кѣнне по
званѣ а кѣопріи де на роісѣ прѣ соу
дїе и ѡстои се по за ко нѣ, пѣзидѣ
іе проста. ѡтогазін дѣлѣга за ко нѣ
бѣи та позванѣ. Ере ѡнѣ позваѣ
дома сѣдѣи : **ѡзалозѣ**. Залогѣ
коудѣсе ѡкрѣпаю да се ѡкоупѣю :
ѡпріи стаѣ. Кѣднсе пріи та дѣла,
а кѣо рѣ еднѣ ѡнѣ и мамѣ при
стаѣа ѡвѣзѣи на двѣрѣ црѣвѣ.
а кѣоли на соудѣи нѣ да га да а кѣда
понце ѡнѣ и не ѡкрѣпѣи та ѡвѣво
рѣ пѣхѣсѣ да пріи дѣ на соудѣ, нрѣ
не на нѣдохѣ пріи стаѣа. а кѣо іе на ѡ
вѣдѣ да мѣ іе роісѣ на вѣре. а кѣоли
на вѣре да іе на ѡвѣдѣ да га да сѣпѣ.
а кѣоли га ѡвѣдѣ ѡдѣсѣлаѣ црѣ. а кѣо
ли соудіе на ракопѣ пѣогазін при
стаѣа. да нѣ кривѣ ѡнѣ іе кѣнне
га да іе, да моу сѣпѣ стаѣи роісѣ,

143
да кѣда ѡнѣ іе пріи стаѣа пріи дѣ.
да га да а прѣ соудіаміи :
ѡполнѣномѣ сѣсѣте, и ли кѣо нѣ,
и ли цѣо гѣдѣ. а кѣо іе по познаице
по іа кѣсѣ, а ѡвѣдѣ ѡуторѣ ѡупѣсѣ
шѣи. да га повѣдѣ ѡупрѣ прѣвнѣ
сѣло, нзарѣу іи сѣлѣ нпозовѣ, да
га да дѣ прѣ соудіаміи. а кѣоли га
не да сѣло прѣ соудіаміи. цѣо по іа
же соудѣ да плапѣи сѣло пѣзѣи :
ѡпровоіи іе нѣ іа кѣсѣ. Кѣтопрово
дѣи роуіи нѣго іа кѣсѣ ѡупрѣ ѡузе
мѣю. да моу га да а сѣмо сѣдѣмѣго :
ѡвластѣлѣхѣ, и ѡсѣбрѣ. а кѣо ѡу
кѣе властѣлѣнѣ сѣбра ѡуградѣ и ли
ѡужѣпѣ. и ли ѡуіа пѣоу нѣ, да пла
пѣи іа кѣсѣ, пѣ пѣ. а кѣоли сѣбрѣ
властѣлѣнѣ ѡуіе. да моу сѣ ѡуіе
роуіи іа кѣсѣ. н да плапѣи, пѣ, пѣ пѣ :
ѡпѣсѣи. Кѣто ѡпѣсѣ іе сѣпѣа
и ли кѣа іа гѣра, и ли попа, да пла
пѣи, пѣ, пѣ. и кѣтосе да іе ѡуіа іа
сѣпѣа, и ли кѣа іа гѣра, и ли попа да
сѣ пѣзѣи ѡуіе и ѡуіе сѣи :

п.д. Къднсе прѣвластѣкле кѣтосе оушоу
придава емице: **ѡпозваніи**
кривца. Кѣтопозовѣ кривца прѣ
судіе позваѣ и не поиде на соудъ,
пѣсѣднѣома. ѡвзѣи кѣнне по
званъ а кѣопрѣнде на роісѣ прѣ соу
дѣе и ѡстои се по закомъ, пѣзидѣ
іе проста. ѡтогазѣи дѣлга законѣ
бѣпта позванъ. Ере ѡнъ позваѣ
дома сѣдѣи: **ѡзалозѣ.** Залогѣ
коудѣсе ѡкрѣпаю да се ѡкоупѣю:
ѡприсѣлаѣ. Къднсе прѣпта дѣла,
а кѣо рѣ еднѣ ѡнѣио и мамѣ при
спѣлаѣ ѡвѣзѣи на двѣрѣ црѣвѣ.
а кѣоли на соудѣи нѣ дага даа кѣда
поице ѡнѣи и не ѡбрѣцѣта ѡудѣо
рѣ пѣхѣсѣ да прѣндѣ на соудѣ, нрѣ
не наидѣхѣ прѣспѣлаѣ. а кѣо іе на ѡ
бѣдѣ да мѣіе роісѣ на вѣре. а кѣоли
на вѣре да іе на ѡбѣдѣ дага да спѣ.
а кѣоли га бѣудѣ ѡдѣсѣлаѣ црѣ. а кѣо
ли соудіе на ракопѣ пѣогазѣи при
спѣлаѣ. да пѣ кривѣ ѡнѣи кѣонно
га да іе, да моу се поспѣи роісѣ,

143
да кѣда ѡнѣи прѣспѣлаѣ прѣндѣ,
дага даа прѣсѣудѣамѣи: **ѡполнѣномѣ сѣсѣте, илѣи кѣонѣ,**
илѣи цѣогадѣ. а кѣо кѣто познаице
по іѣсѣ, а бѣудѣ оуторѣ оупѣспѣо
шѣи. дага повѣдѣ оупрѣ прѣвнѣ
сѣло, нзарѣу іѣи сѣлѣ и позовѣ, да
га да дѣ прѣсѣудѣамѣи. а кѣоли га
не да сѣло прѣсѣудѣамѣи. цѣо по іѣа
же соудѣ да пѣпѣи сѣло пѣзѣи: **ѡпрово іѣнѣи чѣісѣ.** Кѣтопрово
дѣи роу жнѣио чѣісѣ оупѣоу жѣоузе
мѣю. да моу га даа сѣмо сѣдѣио: **ѡвластѣлѣхѣ, и ѡсѣбрѣ.** а кѣо оу
кѣіе властѣлѣнѣ сѣбра оуградѣ илѣи
оужѣпѣ. илѣи оуіѣа пѣоу нѣ, да пѣла
пѣи іѣісѣцѣ, пѣ пѣ. а кѣоли сѣбрѣ
властѣлѣнѣ оубѣіе. да моу се ѡкѣ
роуцѣ ѡсѣісѣ. н да пѣла пѣи, пѣ, пѣ пѣ:
ѡпѣсѣстѣи. Кѣто ѡпѣсѣіе сѣпѣла
илѣи кѣа лѣгѣіѣра, илѣи попа, да пѣла
пѣи, р. пѣ пѣ. и кѣто се да іѣде оубѣіѣ
спѣла, илѣи кѣа лѣгѣіѣра, илѣи попа да
се пѣзѣи оубѣіе и ѡбѣсѣи:

Ѹ ѿ оубѣи ствою. Кѣо се ѿвѣрѣте
оубѣи оца, или мѣтера, или брата,
или чело свое. да се тѣзѣи оубѣица
ижеже на ѿгнѣи. **Ѹбрадѣ вла**
стѣ ѿскон. Кѣо се ѿвѣрѣте и
скоубѣ брадѣ властѣ клннѣ, или
добра тѣкѣ. да се помѣзѣи ѿвѣ
роуцѣ ѿвѣкѣ. **Ѹскоубѣжѣ**
себровѣ. Нако се ѿскоубѣтѣ
дѣа себра. мехо скоубнне, сѣпѣе.
Ѹѿпалѣющи коубѣи. Кѣо ли
се наиде оубѣга коубѣи, или гоу
мно, или сламѣ, или село. да тѣ
зѣи село даа пожежѣцѣ. а ко ли га
нѣдѣа, да плапѣи ѿнозѣи село
ѿбѣи пожежѣа папѣи и плапѣи.
Ѹгоумна оубѣи заюи. Кѣо ли
кѣо оубѣжеже и зѣвѣа села гѣмно
или село, да плапѣи ѿко ли на воли
даа пожежѣцѣ. **Ѹснѣи.**
Ѹ на еданѣ ни ко мѣ ни цѣо земли
прѣвѣи. а ко ли кога ѿвѣрѣте
на езда. или снѣла похваляа. ѿ
ни зѣи коны на езны вѣсн да се оу

744
зѣмѣ. половнѣи прѣвѣи. а по ловнѣи
на ѿномѣ зѣи кога по сѣ на гѣ халѣи.
Ѹоубѣи. Оубѣи даа нѣсѣ
ни ко мѣ ни цѣа ни ка кѣа. кѣо ли
се по зѣа зашо, да плапѣи сѣмо
сѣмо. **Ѹсѣ оубѣи.** Опрѣчѣсѣ.
Ѹ сѣсѣ оубѣи прѣи да се соудѣ прѣсѣ
ни мѣи гѣодарѣи. ка ко ли бѣ за сѣ
дѣа го вѣ. а за прѣвѣ да гѣрѣдѣи
прѣсѣ оудѣ. за кѣрѣ за вѣрѣдѣ,
за папѣи, за гоу сѣрѣ, за прѣсѣ ма
лю дѣсѣи. **Ѹпрѣсѣи бѣ**
моука. И да се не па вѣ де прѣсѣи
па жѣнѣ кѣдѣи нѣ моука до ма. ни
да се по зѣи жѣна бѣ моука, нѣ да
снѣа жѣна моука гѣсѣ да гѣрѣ де
на сѣоу. оубѣи зѣи моука нѣ кѣрѣи
до гѣа мѣ да де гѣсѣ. **Ѹпопѣи роу**
кѣи жѣномѣ. Книгѣ прѣе коѣе прѣ
но сѣ прѣсѣ оудѣ зашо лю бо. прѣрѣи
попѣи роу за ко пѣи прѣвѣи, цѣо
сѣмѣ за пѣсѣи коѣо лю бо кѣни гоу.
ѿне зѣи кѣни зѣи коѣе попѣи роу сѣоу,
те зѣи кѣни зѣи да оубѣи сѣоу. и

146^a
рш **ц**а да не плакати : **ѿ**повѣстѣхъ.
ністо не чієга члѣка прієль нѣстоу же
земліє . а ѿ нѣ повѣстѣхъ ѿ своєга
господара . ѿ соудѣ а ко даа кннѣхъ
мѣстѣхъ црєвѣхъ да се не пошворїи .
рш **а**ко ли нѣ да естѣ мѣстѣ да мѣстѣ
врапїи : **ѿ**ѿвѣстѣхъ . **к**то
що на нѣ оуцрєвѣхъ землі . да не оу
зме пере да не рєтє країчїкїю , а ко
кто позна . а ко ли похваїти , нѣ
оузме . да плаїти цїо пѣтѣ , нѣ
гоусарѣ . а що на нѣ оутоути зе
млі на конїцѣхъ . да вѣдѣ нѣ не се прѣ
цра . нѣ воєкоу : **ѿ**прѣшѣстїю .
шо нѣ коу прѣшло црєвѣхъ землію .
нѣ нѣ згара , нѣ нѣ жѣ пѣ коїє до
прїєтїа гна цра до гѣ нѣ бнло
црєво . нѣ нѣ бнло нѣ нѣ гнѣдара .
ѿпогазїи вѣмєнє цїо члѣка нѣ
лї нѣ на правда да се не нѣ . а ко
бѣудѣ прѣшло по прѣстїи гна цра ,
по зїи да се не нѣ . рѣкїше кѣ да нѣ
бнло размирїє . а нѣ бнло землі
рш **н**градоу црєвїи : **ѿ**прѣговѣхъ .

траговѣи конгрєдѣхъ по црєвѣхъ землі .
да нѣ волнѣ нѣ конѣ властѣ нѣ
нѣ конѣ лѣво члѣка забавїи по
снѣхъ . а нѣ раѣкїи коуплю , а нѣ
парємѣ снѣомѣ на вѣстїи . кѣ
лї се на нѣ снѣомѣ расѣоварїи
нѣ раѣвалїи . да плаїти , е сѣ
пѣтѣ : **ѿ**прѣговѣхъ . **с**кѣла
нѣ малѣ нѣ великє роуїє по прѣкнѣ .
траговѣи да грєдѣхъ свѣодно бѣ
забавѣ по землі прѣтѣмнѣ . да про
даю нѣ коуплю нѣ прѣговѣю кѣ ко
мѣ прѣгѣ до носїи : **ѿ**царїи .
царїи нѣ црєвѣ да нѣ волнѣ забавїи
пнѣ , нѣ нѣ зѣражапнїи кога члѣка .
да мѣ коуплю прода оу бѣзѣтїє .
волнѣ да прохѣднѣ всѣмѣ по прѣго
вѣхъ . нѣ коу да похѣднѣ всѣмѣ
своѣмѣ коуплю : **д**а нѣ сѣ
волнѣ властѣ нѣ нѣ малѣ нѣ
лїкѣ . нѣ коу лѣво зѣражапнїи
нѣ зарѣчїи нѣ своє лѣдїи . нѣ нѣ
траговѣ да не грєдоу на прѣговѣ
црєвѣхъ да грєдѣ всѣмѣ свѣодно :

рїс

рїс

рїс

оутѣмь. да не познѣи ѿ соудѣніе коіе
и ѿ немѣзи коіи бы црѣ прѣ слоуша
ли. и соудовѣ малы и голѣмы коіи
соу на воіицѣ даи мѣ соудѣ воіе
рлв воіѣ, аи нѣ ни кѣто : **ѿ црѣкви.**
рлв **црѣкви** кѣто ѿ ворн на воіицѣ. да
се оубѣи нѣ ѿ ѣси : **ѿ свадѣ.**
па воіицѣ свадѣ даи мѣ. аіко ли се
свади та дѣла, да се бѣи та аи нѣ
ни кѣто ѿ двори ни кѣ даи мѣ не
поможѣ. аіко ли кѣто по прѣтеи
рлв поможѣ на порѣнцѣ, ѿ ни зѣи да
се бѣи : **ѿ пленѣ.** **ц**о кѣто
коупи ѿ плѣна и зѣи по угрѣ земліе.
цѣ боудѣ плѣни ено по црѣи зѣ
мли. да не воіи кѣ купити ѿ по
газѣи плѣна, іко ли кѣ ѿ угрѣ ѿи зѣ
мли. аіко ли кѣ кѣто по прѣтеи го
ворѣи ѿ по зѣи мѣе. да га ѿ прѣви
порѣта по за ікоіи оу. ерѣи коупи
лѣ оупѣи кѣи земли. а не моу ни
птапта ни провадѣти, ни вѣи етѣ ни
ісѣ. та ікоіи да сѣи га и ма ісѣ ісѣ
рлв **своѣ** : **ѿ по ісѣи сѣи.** **п**о ісѣи сѣи

148
рѣи цѣи грѣде и зѣи угрѣ земліе ісѣи црѣ.
аи ли ѿ угрѣи на ісѣи сѣи кѣи оу гнѣи.
гдѣи прѣи даи оубѣи лѣи оу сѣи даи мѣ
се и ни нѣи тѣи тѣи даи моу не вѣи сѣи да
воіи. и зѣи даи кѣи даи оу не и ли вѣи ерѣи.
а да грѣде на прѣи даи оу и на сѣи :
ѿ вѣи ни. **и** цѣи за прѣи сѣи црѣи кѣи
не. ікоіи за прѣи сѣи даи лѣи оу гнѣи
тѣи, лѣи пѣи за хрѣи сѣи. аікоіи
жѣи ѿ угрѣи вѣи ісѣи сѣи, лѣи пѣи.
а да ісѣи за прѣи сѣи, лѣи пѣи :
ѿ воіицѣ. **в**оіи сѣи ісѣи грѣде по
земліи црѣи, гдѣи пѣи даи оу ісѣи
сѣи. да оу га ісѣи по и ѿи грѣи,
да не пѣи даи оу ісѣи сѣи :

ВЛАСТО СЪВ ННДКТОЗ:

книга црѣи вѣи да се не прѣи сѣи
гдѣи прѣи даи. и ли кѣи гнѣи црѣи
и ли кѣи ісѣи. и ли кѣи вѣи тѣи
вѣи кѣи и маіи. и вѣи ісѣи
тѣи, и кѣи даи не прѣи тѣи цѣи
и кѣи црѣи вѣи. аікоіи боудѣ
та ісѣи вѣи ісѣи цѣи не моу не ѿи

схвръшнѣти . воля не ма да да пѣхн
чѣ , да греде ѡпѣтъ скнигома , кѣ
рлн црѣтвоуми да ѡповѣ црѣтвоуми :
ѡ хрисоволѣ . Хрисоволн црѣтва
мн црѣсѣ оучниени градовомъ
црѣтвомн . црѣтвомъ пише да нмѣ пѣ
воля потворити ни гнѣ црѣ , ни
рлѣ ннѣ крѣ . да сѣ хрисоволѣ тврдѣ :
ѡ льжн . ѡко сѣ ѡкрѣтѣ оутѣемъ
хрисоволн словолѣжнѣ приписе
но . нѣ ѡкрѣтѣ оу сѣ словеслѣ прѣво
реннѣа , нрѣчи прѣтворене нѣнѣо
негѣо црѣ повелѣло црѣтвомн .
да сѣ пнзѣн хрисоволн раздѣрѣхъ ,
а ѡнзѣн вѣкѣ да не нма бѣщине :
мѣропѣхомъ вѣземлн црѣтвомн да
нѣ воля глѣдѣрь оучниени прѣ
закоу ннѣа . развѣ црѣ црѣтвомн
записало законнѣе . пнзн
дамъ равѣопѣдава . а ко нмѣ оу
оучниени црѣ безакоу . повелѣва
црѣтвомн , вѣсѣа мѣропѣхѣ да нѣ
воля прѣтнѣе сѣо нмѣ глѣдѣ
ромъ , нлн сѣ црѣтвомн , нлн сѣ глѣ

149
жѣомъ црѣтомъ . нлн сѣ црѣтвомъ , нлн
сѣ властѣ блн црѣтвомн . нѣсѣмѣ
любѣ да гнѣ воля ннѣ крѣо дѣрѣжа
пн ѡсѣу да црѣтвомн . развѣ дамъ
сѣу дѣе сѣу дѣе поправѣдѣ . нлн сѣ оу прн
мѣропѣхѣ глѣдѣра , да оуѣмѣн сѣу
дѣл црѣтвомн . кѣако да пѣла пн глѣ
дѣрѣ мѣропѣхѣ вѣсѣ нарѣка . н по
томъ да нѣ воля ѡнзѣн глѣдѣра
оучниени пнзѣло мѣропѣхѣ :
ѡ прѣемани чѣка . По велѣва црѣ

рлѣ ствомн . ннѣ крѣо ннѣ гѣга чѣка да
не прнма . нн црѣтвомн , нн глѣдѣ
црѣца . нн црѣтѣва , нн властѣ блннѣ .
нн прочѣн любѣ крѣо . чѣка да не
прѣнмн ннѣ гѣга чѣка безакоу ннѣа
црѣтвомн . пѣакоу н да сѣ кѣаже
крѣо любѣ кѣакоу ннѣ вѣрѣннѣа :
ѡ властѣ блн чѣннѣ . Властѣ блн
ннѣ властѣ блн чѣннѣа кѣо ннѣ да ло
црѣтвомн землѣ н градовѣ . а ко
сѣ крѣо ѡднѣ ѡкрѣтѣ ѡплѣннѣа
сѣла н людѣн н за прѣва прѣ за ко
нѣ црѣтвомн црѣсѣ пѣ црѣтвомн

рлѣ **ѡ трѣхъ** . чѣако жѣ нѣ трѣговѣ ннѣ нѣоу ннѣ погра
довѣ чѣга чѣка прнмѣ . пѣако жѣ ѡ вѣрѣомъ да сѣ кѣаже нѣоу ннѣ погра

оу законно насъборѣ. дамоу се оу
змѣ дръжава. а ѿ нѣи цю боудѣ
спроуль да вхсе плапни ѿ свое
коу кѣ. и да се каже каіко и прѣ
рмд бѣ гльць : **ѿ гоу сарѣ.** Тако се
ѿв рѣпте гоу сарѣ ѿ ѿ прѣз дръ
жавѣ краищѣнника и плени гдѣ
гдѣ. и ѿ пѣпте врати спленѣ.
рмв да плакѣ краищѣнника само се мо :
ѿ повѣ гльць. ѿ колне ѿв рѣпте
властѣ блннѣ, и лн властѣ блннѣ
повѣ гльць. и ннѣ крѣ олюбо црѣ
спѣвѣми. тѣре оуспѣнѣ на граблѣ
нѣе ѿ колне села, и жоу пана нѣго
вѣ коу кѣ. и на егѣ до вѣпѣкѣ
цю боудѣ ѿспѣвѣнѣ. ѿ ннѣ
ко и тѣоу оу чннѣ да се каже ка
ко не крѣннѣи црѣпѣвѣми :
рмс **ѿ гоу сарѣ и гдѣ.** Повелѣва
црѣпѣвѣми, повѣсѣкѣ землѣ и по
гра до вѣ, и по жоу пѣ, и по краи
щѣхъ гоу сарѣ и гдѣ да нѣкѣ нн
оу тѣемѣ прѣдѣлѣ. и ннѣ мнѣ ѿ
бразомѣ да се оу крѣпнѣ пѣпѣа и

150
гоу сарѣпѣво. оу кѣемѣ се се на гѣ
пѣпѣ и лн гоу сарѣ. тѣоу н се лѣ да се
распѣ, а гоу сарѣ да се ѿвѣснѣ стрѣ
мо гла вѣ. а пѣпѣ да се ѿсѣлѣтн.
а гдѣ подарѣ села тѣоу да се до вѣде
сѣзѣнѣ кѣ црѣпѣвѣми. и да плакѣ
вхсе цюе чнннѣ гоу сарѣ и пѣпѣ
ѿ нѣспрѣва. и пѣкѣ да се каже, ка
ко тѣпѣ и гоу сарѣ : **ѿ владалѣ.** **рмз**
Тако же кнѣзѣвѣ и прѣмнѣкѣ оу рѣ, и
владалѣи, и прѣспѣннѣи, и чѣл
ннѣи кѣ ннѣ ѿв рѣпѣа се лн и ка пѣ
ннѣ, ѿ владалѣи. тѣнѣи вхснѣ да се
каже ѿвразомѣ вѣшепнѣсѣмѣ :
ѿ владалѣ. ѿ колне владалѣи **рмн**
ѿ повѣдалнѣ гдѣ подарѣмѣ. да се тѣ
знѣ гдѣ да каже каіко гоу сарѣ и гдѣ :
ѿ соудѣ. Соудѣе кѣ црѣпѣвѣми тѣо
лажнѣ по землѣи соуднѣтн. аіко пншѣ
защо лѣбо за гоу сарѣ и гдѣ. и лн
за кѣ лѣбо ѿправданѣе соудѣбно.
тѣре прѣслоуша кнѣгѣ соудѣа црѣ
спѣвѣми, и лн црѣковѣ, и лн властѣ
лннѣ. и лн крѣ о лѣбо члѣкѣ оу землѣ

црѣтвами. тѣмъ зѣнъ хсѣнъ да се ѿсудѣ
ѿко и прѣслоушнѣи црѣтвами.
рмв ѿгоу сарѣ и пѣтѣ. **рмв** и мѣзи ѿбра
зомъ да се каже гоу сарѣ и пѣтѣ ѿ
блнзѣи. и пѣтѣ зѣнъ ѿ блнтенїе,
ако се црѣтѣмъ лицемъ оу хвѣтѣ
оу нѣмъ. и лн аго хвѣтѣ оу гдѣи
и лн оу крѣтѣ. и лн прѣдъ жѣтѣ,
и лн сѣлѣ, и лн гѣ подаремъ, и лн вла
стѣ блннѣ ко нѣмъ нѣмъ, како нѣ
влѣше оу тѣсѣмъ. тѣмъ зѣнъ гоу сарѣ
и пѣтѣ да се не помнѣю. да се
ѿслѣпе и ѿбѣсе. **рмв** ѿпѣтѣи.
рмв и аго кѣтѣ оу нѣе соудомъ гоу сарѣ
и пѣтѣ, а не бѣ оу нѣ ѿ блнтенїа.
да нѣмъ ѿправданїе жѣлѣзо црѣ
положнѣо црѣтѣмъ. дага оу зѣнъ
маю оу вратѣ црѣковнѣи ѿбѣтѣ.
и дага пѣтѣмъ на сѣтѣи трапѣзе.
рмг ѿпороптѣ. Покелѣмъ црѣтѣмъ
ѿсѣдѣ на прѣдѣ дѣнѣ пороѣтѣ,
и замѣнѣмъ ѿго и замѣло. за велѣнїе
дѣло да нѣ, ка пороѣтѣи. а за
помѣнѣ дѣлѣ, вѣ пороѣтѣи.

151
а за малѣ дѣло, и тѣмъ зѣнъ пороѣтѣи
цѣ да нѣсѣмъ вѣлѣмъ нѣкога оу мѣри
тѣи, разкѣ ѿправнѣи, и лн ѿкѣри
внѣи. и да нѣ вѣсѣмъ пороѣтѣ оу црѣтѣе.
и потѣ оу рнзѣхѣ да нѣ закѣлѣе. и
оу пороѣтѣи ка мѣсе вѣсѣмъ кѣлѣмъ
нѣкога вѣсѣмъ ѿправѣ, тѣмъ зѣнъ да се
вѣтѣрѣванїи. **рмв** ѿзакѣнѣ. Како нѣ
бнѣмъ закѣнѣ оу дѣдѣ црѣтѣмъ оу
сѣтѣи крѣлѣи. да се вѣлѣмъ властѣ
ломъ, вѣлѣмъ властѣмъ. а сѣрѣнѣ
людемъ прѣтѣмъ дѣроу жнѣи нѣхѣ.
а сѣрѣдѣи мѣи дѣроу жнѣи да се
пороѣтѣи. и да нѣ сѣтѣ оу поро
птѣи рѣдѣмъ, и нѣ пѣтѣи нѣи.
рмв ѿпрѣговѣцѣхѣ. и нѣ вѣтѣмъ
и прѣговѣцѣмъ. пороѣтѣи половнѣ
на сѣрѣлѣ, а половнѣи нѣи дѣроу жнѣ
и нѣ, по закѣнѣ сѣтѣи крѣлѣи.
рмв ѿпороптѣи. Ко нѣ сѣтѣи пороѣтѣи
цѣ кѣлѣи. и ѿправѣ, ѿнога зѣнъ по
закѣнѣ. и аго сѣтѣи по тѣмъ зѣнъ ѿпра
вѣи полнѣи ѿвѣтѣи нѣтѣи нѣо оу
ѿнога зѣнъ ѿправѣи кога нѣи ѿ

правила порога. Доуїзміє црітк
ми напехзін поротинице потпысх
щхпете. а веіє потпомь данесх
тпизін поротиници вѣрованіи.

ни да се крѣпѣни и мѡужни и иже
ни : + **ѡприселци. ѡселана**

нѣнъ : — **ѿприселницѣ**. **ѿ**села на
прѣдаприселнице данѣ писла да
нища . развѣ а́ко се слоучи вели
ка властѣлиа сътегоноше оу
жхѣ . нѣнѣ ма́ла властѣлиа
конѣ дражавѣ насѣ , нѣнѣ ма́ю оу
мѣ съ нѣтѣ метѣ сово́мъ . нѣ
тѣ своѣ дражавомѣ пѣзѣи да
плакѣю : — **ѿприселницѣ** .

на землі црѣтвами, реікше намъ
ропшини, да не оузимаю власнѣ
ле пристѣлице, ни ихъ кою платѣ.
развѣ да плакѣю ѿ коуіє

рн.д. **ѿвѣстїи поутїе**. Гдѣ сѣсѣрѣ
пїаю жоупѣ смѣсне села церковна,
нлн цр҃твѣми, нлн властѣ бл҃ска.
нѣ оудѣ смѣсна села, нѣ коудѣ
пѣтѣмнн жоупомѣ єднога г҃по
дара. нѣ аїко коудѣ ісѣфалїе

не оудіе прѣтвѣми, і коніе поспѣви
ло прѣтвѣми, да поспѣвѣ стра
же повхѣтѣ поупѣ. і кне фаліа
да прѣдаде поуповѣ да и ключѣх
спражамн. да аіко гоу си илн
оу крадѣ, илн коніе зло оу ти илн.
пѣзін та да грѣдѣ кне фаліамъ,
данмъ плакіаю і своє коу іе.
аі кне фаліе страже даншѣ, и гоу
сарѣ итгаіи: + **ѡбрѣдѣ поупѣ.**

саре и тѣмъ : — **ѿбрѣдѣ поустѣхъ.** рѣ
ѿкоѣ брѣдо поустѣ мѣсто жоупа
 ми. сѣла ѿколниа коіасѣ ѿколо
 погази брѣда, да блядѣхъ спрѣжѣхъ.
 ѿколни не оузблядѣхъ спрѣжѣхъ. що
 се оучини оутпомзи брѣдѣхъ, оупѣхъ
 стоши чѣпта. или гоуеа, или кра
 га, или коезло. да плакѣаю ѿ
 колниа сѣла коимѣ не рѣна блясѣти
 поустѣ : — **ѿкоупцѣхъ.** Коу
 пѣнкоу приходе ноцію на ложи
 ще. ѿкоу не припоустѣти влада
 льцѣ. или гѣ подарѣ сѣла поганѣ.
 да ѿкляѣтѣхъ оу сѣла коупѣн. по
 закоу нѣ прѣвамн, каіко не оу закоу

рхв
2

пниці. а коціонзгоуки поутіи
 ѿнзи гподарь или владальць в
 се да плати. Ереї не сѣх оу село
 оу поустниан. **ѿгосѣѣ или**
поутиниці. а ко се гдѣ слоути
 ко мѣх лѣво гостевн или прѣго
 ицѣ, или калѣ гнѣрѣх теремѣх оу
 зме що гоу са, или патѣ. или
 ко мѣ годѣ забавѣ. да гредѣх пѣ
 зїн в сѣн ісѣ црѣтвомн дан мѣ пла
 ти црѣтвомн шоб оудѣ изгоуки
 ли. а црѣтвомн даніе ісѣ фаліе
 н в ласпѣх лѣ ко мѣх бѣ оудѣ поутѣ
 прѣдана, неспраже прѣдана.
 н в сѣх кѣх гостѣх н прѣгоуцѣх н ла
 тиницѣх, да приходн ісѣ прѣвѣн
 еспражама. сѣх в сѣх мѣх шоб нма
 н мѣсн дага еспража еспраже прѣ
 дава сѣх в сѣх мѣх. а ко н сѣх згѣдн
 пѣре шоб изгоуки, да іе порога
 вѣровани ісѣ цн шоб ре ісѣ шомѣ
 ерѣх изгоуки н сѣн мѣзн поро
 пниці пѣ ози дан мѣ плати
 ісѣ фаліе неспраже. **ѿпорогн**
ціѣ.

рхг
2

рхв
2

на соудѣ ко н сѣх пѣрци соудѣ н прѣ
 за свою прѣчїю. н ѿнзи ѿ пѣрчїа
 за шобга прѣн, данѣх волнѣх ѿ пѣ
 рчїа глатн потпѣрнѣх на ѿнога
 зїн пѣрчїю, н н за не вѣрѣх, н н за
 нно дѣло. развѣ дамоу ѿ пѣрѣ.
 а ко зѣдѣ сѣх вѣрѣх соудѣ. а ко шоб
 нма потпомѣ да глѣ сѣх нмѣ,
 прѣ сѣ оудїамн црѣтвомн. а да
 моу сѣ не вѣрѣх н н оу темѣ шоб
 глѣ до гдѣ мѣх сѣх несправїн.
ѿпрнстѣвѣ. прнстѣвн бѣзѣ
 ісѣ нгѣх соудїннѣ, н н ісѣ амѣ да не
 гредѣх, н н бѣзѣ ісѣ нгѣх црѣтвомн.
 развѣ ісѣ амѣ н поснлаю соудїе,
 дан мѣ пншѣ ісѣ нгѣх. н да оу темѣ
 прнстѣвн ннога развѣ шоб пн
 шѣ ісѣ нгѣх. а соудїе да дрѣже
 пѣ ісѣ гнѣре ісѣ нгѣх ісѣ ісѣ нѣсѣх
 да н прнстѣвомн. ісѣ нно сѣх по
 елали да несправѣ по землн, да
 а ко бѣ оудѣ потпѣрѣ прнстѣвнѣ.
 ерѣ бѣ оудѣ нно шѣ ннли не го шоб
 ісѣ нгѣх пнше. н н а шѣ бѣ оудѣ прѣ

ПИСАЛН КНИГѢ НАННѢ ^{ВЪ}РАЗѢ. ДА
И ^{ВЪ}ПРАВДАНИЕ ДАГРЕДѢ ПРѢСОУ
ДІЕ. НАЩЕ СЕ ^{ВЪ}БРѢПЕ СРЕСѢ СѢ
ВРѢШЛН КАКО ПИШЕ ОУСѢДІННЕ
КНИЗѢ КОЕ ДРАЖЕ ДАСѢ ПРАВН.
АЩЕ ЛИСЕ ^{ВЪ}БРѢПЕ СРЕСѢ И КАКО
ПРѢПЕ ВОРЛН СОУДѢ ДАИМСЕ РОУ
ЦѢ ^{ВЪ}СѢБѢСѢ, НЕЗЫКА ОУРЕЖЕ:

ѡсудїѧ. **В**сѧке соудїе шю соу
де да оутнїсую соудове, и да др
же оусебѣ. а дрругѧ кнїгоу оу
писавше даю да де ѡ ном оузїи
ко нсе боудѣ ѡправнѧ пасѣде.
Соудїе да послаю пристѧве,
до вѣрѣ правѣ, и до сповѣрїе.

ѿпрієтн людіи. **З**а людіи ктѡ
 боудѣ чієга члѣка прієль прѣ
 же сієга сѣбора. да сѣише прѣвѣ
 соудомъ, каіко пнше оутрѣкымъ
 законннкѣ: ѿпопѣоре.

ѿ щесе ѿврътѣ ко ѿлюбо пошво
рѣнѣа . нѣще кога пошво ромъ
лѣжѣ нѣ безѣ . прѣковѣдѣсе
каже како пошѣ нѣ гоусарь : ѿ

Съпрѣтъхъ. Парцѣи конѣхъ
на соудѣ твоѣмъ. Дакою рече
оубо оуправдыхъ, тѣхъ же рече
соудѣ твоѣмъ, и тѣхъ же рече
да се соудѣ. А послѣдними нищо :

ѿзлапаѣ. Злапаѣ оубѣхѣ
 ноу земли црѣвамн, ннгдаѣ данѣ.
 развѣ оубѣговѣ. гдѣ ѣ поста
 вилѣ црѣвамн, днѣ рѣковѣ :

ІЗЛАТАРЬ. О цїелне і шкрїте
 златарь і свѣтъ на градовѣ и прѣ-
 токъ црївамъ и оуігоємъ селѣ.
 Дасе позн селорастіе, и златарь иже же...

ров **ѡзлапгарѣ.** Оутрадовѣ црѣтва
 ми дастоѣ злапгарѣе, и даісовѣ
рог ии не поспрѣбе. **ѡзаконѣ.**
 еще повелѣва црѣтвомн. аще пн
 ше існнѣ црѣтвомн. и ли поспрѣ
 тѣтѣ, и ли полюбѣи, и ли по ми
 лостн занѣкога, а ѡназніснн
 га рара законнѣ, не по правдѣ
 и по законѣ ісакспнше законн
 ісѣ. соудіе по узнісннѣ да не
 вѣроуѣ. пѣіс мо да соуденѣрь
 ше ісакспн по правдѣ.
ров **ѡсоудіахѣ.** Вѣісаксе соудіе да
 соуде по законнѣ право ісак
 ісспнше оу законнѣкоу. а да не
 соуде поспрѣхѣ црѣтвомн.
рог **ѡвластѣлѣхѣ.** Властѣлѣ и
 властѣланчнѣ ісакспнше оу
 дворѣ црѣтвомн. и ли грѣсѣ, и ли
 нѣмѣцѣ, и ли срабннѣ, и ли вла
 стѣланнѣ, и ли ннѣ ісакспнше оу
 пѣредовѣдѣ собоми гоусара и
 ли пѣтѣ. да се ѡннѣ ісакспнше оу
 ісаксе ісакспнше пѣтѣ ісакспнше оу

ѡвѣщннѣ. Людїе земліа не ісакспнше оу
 нмаю свою вѣщннѣ, земліа ннѣ
 поградѣ, ннѣ оуплѣннѣ. да се
 воіснѣ ѡсвоісннѣ поградѣ, ннѣ оу
 мнѣ оупрннѣ ісакспнше оу да пн. и ли
 црѣкннѣ полюбннѣ. а вннѣ да се
 рабопннѣ на полюбннѣ мѣспнѣ.
 ѡномнѣ ісакспнше оу да пн ісакспнше оу село.
 да се воіснѣ оу пннѣ ѡннѣ ісакспнше оу
 градѣ. **ѡсоудіахѣ.** Консоудіе
 да се оу дворе црѣтвомн. ннѣ оу
 ннѣ зло пѣмнѣ да се соудннѣ.
 аще ннѣ ѡбрѣтѣтѣ пѣрѣна
 мѣромн, на дворѣ црѣтвомн.
 да ннѣ расоудннѣ соудіа дворѣсннѣ.
 а ннѣ ісакспнше оу да се не позннѣ на дворѣ
 црѣтвомн мнѣ ѡвластѣ соудннѣ,
 ісакспнше оу да се не поспрѣхѣ црѣтвомн.
 пѣіс мо да грѣде вѣісакспнше оу пѣрѣсво
 га соудію. **ѡградовѣхѣ.**
Градове вѣіснѣ по земліа црѣтвомн,
 да се на законѣ ѡннѣ ісакспнше оу
 сѣбннѣ оупрннѣ црѣ. а за соуд
 вѣщннѣ мѣіснѣ оу собоми, да се

рог

рог

рог

суде прѣвладѣлци градскими.
и прѣцрковнымъ клиросомъ.
ако жѡуплянинъ пригражда
нина, дага при прѣвладѣлцѣмъ
градскимъ, и прѣцрковъ, и прѣ
клиросомъ позаконоу: **ѡ прѣ
ни дворскимъ.** Кой властѣ
ле стѣи оуѣхъ цртвами вхсѣга.
ако при дай при прѣсудѣи ѡмъ
дворскимъ. аны нѣко даймъ
несхди: **ѡ сѡудѣи нѣ кнѣзѣ:**
Сѡудѣе коуде посылѣю приставѣ
нѣкнѣе свое. аще кѣо прѣчѣю
нѣкнѣе пристава. дапишѣ сѡ
дѣе кнѣгоу кѣфаліамъ и властѣ
лѣ оуѣнѣи боудѣ дръжавѣ ѡ
низѣи прѣслоушници, да свръ
ше загози властѣи црѣнѣхѣдѣе.
аще нѣ свръше властѣи, да се ка
жѣ како прѣслоушници: **ѡ сѡудѣи хѣ.**
Сѡудѣе дапроходе
поземліа коудѣи кѣмъ нѣ ѡвла
стѣ. да ѡгладаю и да исправліаю
оубогѣи и нищѣи: **ѡ гоушени.**

156
ѡще кѣо цѣо оуѣхѣи гоушено, илѣ
крадено лицема. илѣ снѣомъ оу
зѣто, вхсѣи ѡтѣомъ да да сѡдѣ.
аще кѣо коудѣи коупилѣ гдѣлюбо.
илѣ оуземліи црѣтвами, илѣ оуѣ
нѣи земліи црѣтвами, внихѣ да
ѡтѣомъ сѡдѣ. аще нѣ не да сѡ
да, да плакѣа по законѣ: **ѡ парцѣ прѣцрѣма.** Повелѣва
црѣтѣи сѡдѣамъ. аще сѣ ѡкрѣ
тѣ велико дѣло. а не оузмогу
расхдѣи и раеправитѣи кѣи лю
бо сѡдѣ велико коудѣтѣ. да
грѣде ѡсѡудѣи еднѣи сѣ ѡкрѣма
ѡнемазѣи парцѣма, прѣцрѣтѣ
ми. и цѣо хѣтѣ сѡдѣи кѣмъ
сѡдѣе, вхсѣи сѡдѣ да оутѣсѣю.
како да не коудѣи по тѣвѣра. и да
се неправа законѣи црѣтвами: **ѡ позовѣи неволнѣи.** Кѣо нѣ
оуѣ властѣи кѣи сѡдѣи. вхсѣи
члѣкѣ да нѣи волнѣи позваѣи оу
дворѣ црѣтвами. илѣ кѣи оуѣ
мо. пѣхѣмо да грѣде вхсѣи прѣ

свога соудѣн. оутнѣн б оудѣн ѿ бл
стни да се расоудѣн по закону
рпс ѿспаницѣ. **С**паници вхсн црѣ
стками да грѣх прѣсудѣе що
нмаю соуд метю сокома. завра
жѣх, заговсара, загана. запрѣ
емь людѣи, закрывь, заземлю:
рпс ѿскѣфаліахъ. **В**ластѣ клѣніскіе
фаліе црѣтвами, ісѣндрѣжегра
довѣк и прѣговѣк. ннскіе ѿнхъ
дане прѣме тѣега члѣка оутѣмни
цѣ безыскнѣге црѣтвами. аще ли
ісѣокога прѣме прѣзаповѣдѣ
црѣтвами. да плашн црѣтвѣмни
ѣ, пѣтѣ: **ѿтѣмнице.**
рпс **Т**ѣмѣже ѿбразѣма, ісѣодрѣже
тѣмнице црѣтвами. да ннкога
не прѣме нн тѣега члѣка, безыскнѣ
ге повелѣніа црѣтвами:
рпс ѿсоудѣ правѣ нскрѣвѣ.
Соудѣвѣ ісѣнсе ншѣ и заправо ісѣн
закрѣво. що сѣн оутнннло прѣ
же сѣега закона, ншо сѣ сѣдѣ
оутннн вхсакѣ соудѣ. ісѣогрѣ

157
ісѣпѣнменовасѣсѣмѣзі
тѣлѣрѣкше
ѿ **Щ**елнже ісѣтѣн бѣго іавленн. днѣ
вѣсрѣдѣ и ли вѣпѣтѣ на стѣпанѣтѣ.
доволю сѣнама разрѣшн тѣн и же вѣ
таковн днѣ ісѣзаконѣнн по стѣ,
по шѣ стѣдѣсѣтѣн девѣтѣ стѣн
а тѣлѣ правнлѣ прѣтѣстѣтѣн сѣрн
бамѣ. мѣсоже нн снра іастѣн чрѣ
во бѣсѣа іавстѣвнѣн ѿбратѣн ісѣ
а не аплѣскаго закона положеніа
повѣленіе. нѣбѣо црѣтѣво брѣшн
и прѣтѣ ісѣн прѣога, днѣ ісѣсѣдмаго
чѣнощн. ѿстѣвляѣтѣсѣ да же до
шѣсѣтѣго чѣса прѣходѣшн пощн
н бѣвающе вѣскѣлюбога сѣ ѿдаваде
сѣтѣн и тѣтѣн рѣн чѣсѣ вѣднѣн пощн
бѣватѣн. **ѿ** **ѿ**сѣсѣженіе вѣсѣ
сѣтѣншѣго прѣіарха ісѣтѣн дѣа
сѣоларіа. разрѣшеніе вѣнпамѣнѣ
кнмѣкѣн же вѣ стѣтѣн сѣбѣтѣтѣн
сѣтѣн сѣтѣн снмаіскыѣ жнвѣщнн
и нѣоісѣ тѣтѣншѣомѣ вѣнпощѣхѣ

Кѣликии помирискоу со фѣиандѣ
Утѣшиши вѣнцоу инама ѿ грѣвѣ
любленіи снѣ и вѣжеленіи блгтѣ
и млтѣ и мнрѣ млтѣ емо тѣи
ѿбавѣсе дрѣжн телѣ. писаніа
ваше го блгоговеніи за прѣидоше
къ намъ прѣже вѣрзе нмѣ. и ѿ намъ
спосланна къ тѣи шомъ дрѣжн
и ѿ ѿаннѣ ѿ того дрѣ и ѿ тѣи
и шн стѣрца къ іакума и григоріа
снѣи тѣи разумехѣ. Оздравити
и вѣзрѣдовахомсе. а іако ѿбѣише
намъ иноуи ѿ тѣи мошнѣи Сіама
ле. Сіама ѿскрѣнхомсе. іако же
и стѣи не боритѣ телѣ бѣсѣи ѿбѣрѣ
тѣи не тѣи еваніа и слѣгнѣа по колѣ
блѣтѣи сѣмѣи тѣи стѣи ѿ ѿбѣ
телѣ Сіамакѣи. и же не тѣи
престѣи нѣи жнѣи и мѣи вѣи
инокѣи. пѣи вѣсѣи и же вѣи тѣи
хрѣіи мѣи престѣи нѣи на шѣи
полѣи и слабага на шѣи о іуѣи на
ша по хвала ѿбѣи тѣи охомсе дрѣ

158
и бѣи дрѣи ѿище вѣи дрѣи тѣи іако же хѣ
и ѿбѣи тѣи ѿище пѣи мѣи бѣи
лѣи ѿскрѣи нѣи вѣи тѣи. Сѣи
радрѣи бѣи тѣи. Сѣи мѣи дрѣи
пѣи дрѣи блгоговеніи инокѣи
Сѣи дрѣи вѣи тѣи тѣи инокѣи
и шн рѣи хѣи тѣи ѿище ѿище ѿище
за мѣи бѣи же и вѣи и вѣи
и тѣи тѣи тѣи мѣи и рѣи
тѣи тѣи тѣи дрѣи ѿище ѿище
вѣи мѣи тѣи Сіама разумѣи тѣи
и рѣи тѣи дрѣи вѣи вѣи
Прѣи дрѣи разумѣи тѣи вѣи жнѣи
вѣи стѣи ѿище тѣи Сіамакѣи
Сѣи мѣи инокѣи іако же дрѣи
ѿище тѣи вѣи іако мѣи
сѣи дрѣи тѣи тѣи дрѣи
тѣи вѣи дрѣи тѣи дрѣи
и дрѣи дрѣи дрѣи дрѣи
и рѣи тѣи и рѣи тѣи
ѿище тѣи и нѣи
вѣи дрѣи и нѣи
и нѣи ѿище тѣи
и нѣи ѿище тѣи

нѣго повнѣдѣти оумрѣтѣи бѣ
прислѣхитѣ се . кто смѣетѣ ре
шии ма ꙗко не имѣти мнѣско
произволѣніе . кто и змѣтитѣ
ѡнѣ другоу тѣмъ чѣстїе . или
тѣмъ слово . иже не вѣрѣмѣна
не даю тѣмъ . хрѣстіанѣмъ на вѣсто
це и за паде мѣте тѣмъ за ісѣмъ
рѣ на вѣсакѣ днѣ и тѣмъ тѣмъ
Скрябѣ и нѣмъ не не стѣмъ днѣ
мнѣ не ѡгонима ни коѣмъ не
члѣмъ ма ꙗко забити слоу тѣмъ
наго ісѣмъ и вѣмъ тѣмъ змѣ
протѣ тѣмъ . или протѣ тѣмъ
гласни . вѣмъ тѣмъ аго тѣмъ
тѣмъ . и сице ва . се го радѣи
рекоу дѣмъ сѣмъ людатѣмъ сѣмъ
ма произволѣніе и разсѣмъ
исѣмъ на да не вѣмъ вѣсѣмъ
цѣ и сѣмъ на да не вѣмъ тѣмъ
дѣ . и сѣмъ и хрѣстіанѣмъ
ревностѣмъ . и блгоуоуе тѣмъ
ѣже мѣмъ тѣмъ ма и за сѣмъ

дог. 10. 1. 1.

165
радѣи нѣмъ ни же ісѣмъ ра зѣмъ
и тѣмъ . ни же тѣмъ архѣмъ
снѣ сѣмъ . ѣже прѣмъ
ю тѣмъ мѣна и прѣмъ
сѣмъ тѣмъ сѣмъ . ѣже прѣмъ
по не же ꙗко же прѣмъ
сѣмъ тѣмъ . ѣже прѣмъ
и слава и по хвала маю сѣмъ
то ма сѣмъ и вѣмъ и дрѣмъ
цѣмъ и хрѣстіанѣмъ . и да вѣмъ
тѣмъ на тѣмъ сѣмъ . аще
вѣмъ тѣмъ на тѣмъ . да вѣмъ
зрѣмъ тѣмъ и блгоуе тѣмъ
тѣмъ вѣмъ и тѣмъ и сѣмъ
прѣмъ го тѣмъ сѣмъ . и сѣмъ
и люто вѣмъ и сѣмъ людатѣмъ
цѣмъ и сѣмъ и тѣмъ . ѣже прѣмъ
сѣмъ тѣмъ и сѣмъ людатѣмъ
цѣмъ да тѣмъ и тѣмъ не правѣмъ .
и не сѣмъ и тѣмъ вѣмъ . ꙗко
же рѣсѣ . сѣмъ людатѣмъ тѣмъ
да сѣмъ тѣмъ сѣмъ и не оутѣмъ
вѣмъ и сѣмъ прѣмъ вѣмъ правѣмъ

